

OPTIKEREN

Tidsskrift for norsk optometri og synsvitenskap

Nº3

Frank vant NM!

SE FRA
STJØRDAL!

HJERNE
OG SYN

«BLIND»
BAK RATTET

Life demands more of our eyes

Experience our latest
contact lens innovation!

Product image for illustrative purpose only

Also available in Multifocal

NEW

**ACUVUE® OASYS MAX 1-DAY
CONTACT LENSES**

An unprecedented combination of
two new technologies¹:

**TEARSTABLE™
TECHNOLOGY**

**OPTIBLUE™
LIGHT FILTER**

**Learn the latest about
our new contact lens**

ACUVUE®

1. JJV Data on File 2022. TearStable Technology Definition.

Important safety information: ACUVUE® Contact Lenses are indicated for vision correction. As with any contact lens, eye problems, including corneal ulcers, can develop. Some wearers may experience mild irritation, itching or discomfort. Contact lenses should not be used in case of eye infections or any other eye conditions, or in case of a systemic disease that may affect the eye. For complete information, including contraindications, precautions and adverse reactions, please consult the Instructions for Use or visit our J&J website www.jnjvisioncare.no, www.jnjvisioncare.dk, www.jnjvisioncare.se

ACUVUE®, ACUVUE® OASYS MAX 1-Day, ACUVUE® OASYS MAX 1-Day MULTIFOCAL, TearStable™ and OptiBlue™ are registered trademarks of Johnson & Johnson. ©Johnson & Johnson AB 2023. PP2023MLT4995.

Nº3

NYHETER

REPORTASJER

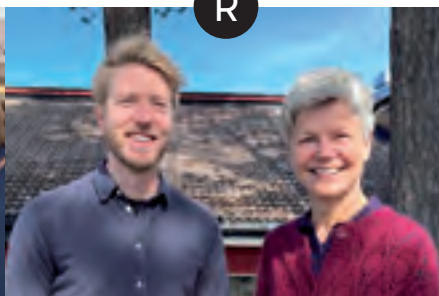
FAGSTOFF

N

Gjensyn i Stjørdal

R

Syn og hørsel

F

Bak rattet i Hell

- 04 Leder
- 06 Synsinformasjon blir Optikerbransjen
- 07 Landsmøtet 2023
- 08 Fagkonferansen fenget
- 10 – Samfunnsprisen til covid-gruppa
– Min arbeidsuke
- 12 Utstillerne er tilbake!

- 14 Frank er norgesmester!
- 16 Møteplasser for optikere og NAV er viktig
– Hvor står NOF?
- 22 Mexico:
5000 optikere til
130 millioner mennesker
- 26 Syn og hørsel hører sammen

- 28 Syn og hjerne i Danmark
- 34 Specsavers byr på fag
- 36 Kjøreturen:
«On the road in Hell»
- 38 What a pain!
- 41 Ny kontaktlinse stabiliserer tårer
- 42 Kontaktlinser:
Frem- og tilbakeblikk
- 44 Miljøsertifisering i praksis
- 48 Ryster kunstig intelligens optikerbransjen?

Jobbsøker?

Se annonser bakerst i bladet

Forsidefoto: Dag Øyvind Olsen

Bransjenytt:

- 50 – Optikerbedriftene er blant de beste på kundeopplevelser
– SILMO Paris
- 51 Specsavers kåret til Norges tredje beste arbeidsplass
- 52 En revolusjon innen uttrykksfull mote, drevet av AI

OPTIKEREN

ANSVARLIG UTGIVER

Norges Optikerforbund (NOF)
Øvre Slottsgt. 18/20, 0157 Oslo
Telefon: 23 35 54 50
Epost: post@optikerforbund.no

OPTIKEREN

www.optikerforbund.no
redaksjonen@optikerforbund.no

Redaktør

Dag Øyvind Olsen
Epost: dag@optikerforbund.no
Tlf: 92 45 00 39

REDAKSJONSKOMITÉ

Trude Elisabeth Henriksen,
Merete Bøe, Kristin Seland Ágústsdóttir,
Dag Øyvind Olsen

ANNONSESALG

Stina Olsen Klæboe
Epost: stina@optikerforbund.no
Tlf: 23 35 54 50
Mobil: 92 29 28 74

DESIGN OG PRODUKSJON

Design: Aksell – aksell.no
Trykk: Aksell
Opplag: 2265

PLANLAGT UTGIVELSE

6 NUMMER PR. ÅR

NR.	MATERIELL- FRIST	UTG. DATO
4	29.07	28.08
5	22.09	23.10
6	17.11	18.12

VEILEDNING TIL ARTIKKELFORFATTERE

Optikeren legges i sin helhet ut på
www.optikerne.no. Meningsytringer
i tidsskriftets ulike innlegg deles ikke
nødvendigvis av redaksjonen eller NOF.

ISSN 0333-1598

Dag Øyvind Olsen
Redaktør

TEKNOLOGI OG KOMPETANSE

– Kommer det til å være bruk for oss om ti år?, spurte noen optiker-
studenter meg på Kongsberg.

Det har nok aldri før vært mer bruk for optikere i Norge enn nå,
og forhåpentligvis vil man være en attraktiv yrkesgruppe langt inn
i fremtiden også.

Men i skjæringspunktet mellom teknologi og kompetanse ligger
det mange spennende tanker om fremtiden, som kan oppleves
skremmende for noen.

Rask og utstrakt bruk av ny teknologi, kunstig intelligens og fjern-
refraksjoner kan gjøre det enklere å få gjennomført en synsunder-
søkelse. Økt bruk av medhjelpere kan også effektivisere arbeidet.

Men kan man risikere å bli effektivisert bort?

Hvis optiker kun skal måle brillestyrke og selge briller, kan svaret bli ja.

For å bli rustet for fremtiden kreves det kunnskap og kompetanse om
så mye mer om syn og helse. Det var viktige poeng i styreleders tale
til landsmøtet. Som helsepersonell og fagperson i en bransje i rask
utvikling, må man henge med!

Denne utgaven av Optikeren er fylt med stoff og bilder fra årets
landsmøtehelg og fagkonferanse i Stjørdal. Etter fire års pause var det
virkelig gøy å se smil og engasjerte mennesker, at fellesskapet har stor
verdi.

Ta deg litt ekstra god tid med Optikeren i ferien. Bli oppdatert og
inspirert! ●

Riktig god sommer!

Dag Øyvind Olsen
Redaktør

AKTIVITETSKALENDER

Vi anbefaler å følge med på kalenderen på nettsiden til optikerne.no. Denne kalenderen oppdateres jevnlig med nye arrangementer. Her finner du også aktive lenker til arrangementene.

23.–24. AUGUST

Eikholt-konferansen 2023,
syn og hørsel for en aktiv hverdag
Drammen, Norge
www.eikholt.no

8.–10. SEPTEMBER

World Congress of Optometry
Melbourne, Australia
www.omega-event.org

27. SEPTEMBER

Specsavers Clinical Conference
Quality Hotel Hasle Linie
Oslo, Norge
<https://viewpoint.online/clinical-conference/>

29.–31. SEPTEMBER

Silmo Paris
Paris, Frankrike
www.silmo.fr

11.–14. OKTOBER

American Academy of Optometry
New Orleans, USA
www.aaopt.org

23.–25. OKTOBER

Kongsberg Vision Meeting
Kongsberg, Norge
<https://www.usn.no/news/activities/kongsberg-vision-meeting/>

PS! Du finner oppdatert informasjon på de aktuelle nettsidene.

Tips oss om arrangementer som du mener bør være med på aktivitetskalenderen på papir og nett:
dag@optikerforbund.no

EYEZEN® KIDS

Unike brilleglass for barn fra 6 til 12 år

DESIGNET ETTER HVORDAN BARN SER VERDEN

Tilpasset barns morfologi, avstand til gjenstander og blikkretninger.

Eyezen® Start & Boost

Den nye generasjonen av enstyrkeglass

Eyezen®-brilleglass beroliger og beskytter øynene dine*, slik at du kan holde tritt i en online verden.

*Forbrukerstudier av Eyezen® under produktets levetid. Beskyttelse mot skadelig lys: UV-filtrering og delvis filtrering av blålolett lys. (Opptil 455 nm, med høyest toksisitet mellom 415 og 455 nm).

SYNSINFORMASJON BLIR OPTIKERBRANSJEN

Generalforsamlingen i Synsinformasjon vedtok å endre organisasjonens navn til Optikerbransjen.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN OG OLA GIMSE ESTENSTAD

F.v. møteleder Tore Ness, styreleder Thor Magne Seland, nestleder Nicolai Krogh og daglig leder Tina Alvær.

NYTT NAVN!

– Det er litt få som har forstått hva SI står for utenom oss i bransjen, så et mer intuitivt navn vil være en fordel når vi kommuniserer med omverdenen, spesielt med annet helsepersonell og tilstøtende yrkesgrupper, sier styreleder Thor Magne Seland.

Det var ingen innsigelser fra medlemmene og derfor få sterke følelser knyttet til det gamle navnet.

– Det gir rom for fornyelse og oppdatering av logo, samt enklere med tydelig «avsender» når bransjen uttaler seg i det offentlige rom, sier Seland.

I sin tale til generalforsamlingen tok han opp det brede politiske arbeidet som er gjort det siste året for å følge opp barnebrilleordningen, med politiske møter, høringsvar og tett dialog med relevante parter.

Viktigheten av godt syn for barn gjennom hele oppveksten, og at selve synsundersøkelsen er en nøkkelfaktor, har vært en rød tråd i det politiske

arbeidet. – Dette har blitt prioritert av administrasjonen, og det gir synlige resultater.

Av annet arbeid fra siste år som styreleder trakk frem, var rekruttering, med sterk satsing på Bli optiker-kampanjen, deltakelse på utdanningsmesser og tilstedeværelse på digitale flater for å rekruttere nye studenter til optiker-utdanningen.

Digitalisering av synsattest hos Statens vegvesen er også et prosjekt som har kommet vel i havn, der optiker nå kan sende digital synsattest direkte.

NYE VEDTAK

Tore Ness ledet generalforsamlingen der det var stort fysisk fremmøte og mange med fullmakter. Arbeidet i klagenemnden, Forbli optiker-utvalget, kommunikasjonsutvalget og trafikk-utvalget ble kort gjennomgått. Det ble også orientert om arbeidet i smitteverngruppa i bransjen.

Forslaget om en ny eksklusjonsparagraf ble vedtatt med 297 mot 108 stemmer. Forslagsstiller Tommy Jensen orienterte om sitt forslag og intensjonen bak det. I vedtaket står blant annet følgende:

Medlemmene står fritt til å styre egen virksomhet, men kan ikke utad motarbeide Synsinformasjons målsettinger, strategi eller vedtekter. Hvis et medlem aktivt motarbeider Synsinformasjon, vil styret kunne sende en skriftlig irettesettelse. Ved manglende etterlevelse kan styret i Synsinformasjon med 2/3 flertall vedta eksklusjon. Før styret tar en beslutning om eksklusjon, skal det medlem det angår med minst én (1) måneds frist få anledning til å redegjøre skriftlig for sin handlemåte og begrunnelsen for denne.

BUDSJETT 2024

Budsjettrammen for 2024 ble vedtatt som foreslått. Et benkeforslag fra Erik Robertstad om å støtte Norges Optikerforbund med 200 000 kroner til politisk arbeid og kommunikasjon, falt med en stemme. 160 stemte for forslaget, 161 mot, og det var 1 blank stemme. Ikke alle stemmeberettigede var til stede under hele møtet, derfor ulike semmetall.

Kontingenten forblir uendret i 2024 med 6400 kroner i grunnbeløp, og i tillegg 2200 kroner per årsverk.

STYRET I OPTIKERBRANSJEN (TIDLIGERE SYNSINFORMASJON) 2023 SER SLIK UT:

Thor Magne Seland (leder)
Kathrine Ayling (nestleder)
Olav Vikesdal
Trine Johnsen
Rita Aadne Ludviksen
Elisabeth Bjerke Egeberg
Rolf Bøgeberg

Det var 130 medlemmer til stede på landsmøtet i Stjørdal.

– Vi må sørge for å bygge en bærekraftig og interessant karriere. En karriere som andre vil ønske seg i fremtiden, sa leder Elisabeth Bjerke Egeberg i sin tale på landsmøtet i Norges Optikerforbund.

LANDSMØTET 2023

Ta vare på samfunnsoppdraget! Tilliten til vår profesjon og bransje er tett vevd sammen med at vi tar samfunnsoppdraget om å bidra til god synshelse på alvor, sa styreleder Elisabeth Bjerke Egeberg i sin tale til landsmøtet.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

– Vi må hele tiden verne om helsepersonellrollen vår. Ser vi til andre land er optikerrollen svært ulikt regulert. Roller og rettigheter er stort sett jobbet frem av profesjonen selv. Det er en kjerneoppgave for Norges Optikerforbund, sa hun i talen.

I løpet av det siste året har NOF arbeidet spesielt med å knytte til seg yngre optikere gjennom utvalget NOF Ung. Arbeidsliv og trivsel, kommunikasjon og digitalisering er satsingsområder der det er satt ned egne arbeidsutvalg. Utdanning og terapeutiske medikamenter er andre fokusområder i arbeidsplanen.

Hva skal optikere gjøre i fremtiden? Det kan oppleves som at det stormer litt rundt ny teknologi og tjenester i bransjen.

– Vær trygg på at NOF jobber langsiktig med dette. Pasientsikkerhet må stå i fokus, sa styreleder Elisabeth – og minnet om at en synsundersøkelse er langt mer enn enkle refraksjoner og lettsolgte briller. – Vi utreder pasienter med hodepine, lesevaner, svimmelhet og mye mer. Syn påvirker livskvalitet, psykisk helse og generell helse.

MÅ RUSTE OSS FOR ENDRING

– Det kliniske arbeidet er selve bærebjelken i norsk optometri, og vi som profesjon må endre oss, slik vi har gjort mange ganger tidligere. Det er på tide å ruste opp for videre utvikling og utdanning.

Styrelederen påpekte at SI/Optikerbransjen har satt av penger til samarbeidsprosjekter med NOF, og hun takket for mange gode samtaler med deres styreleder Thor Magne Seland i løpet av året.

Arbeidet med nye satsingsområder det siste året er for å være bedre rustet mot fremtiden og for å kunne utvikle merverdi for medlemskapet.

STRAM ØKONOMIKONTROLL

Det er et stramt budsjett som NOF må driftes etter. Økte kostnader i samfunnet og flere aktiviteter har en pris. Det får konsekvenser: Honorarer for møter for styret og utvalg er redusert fra 575 til 475 kroner i timen. Nytt fra 2024 er at pensjonistmedlemsskap ikke lenger er gratis. Det vil koste 1000 kroner i året. Økningen for hovedmedlemmer er fra 2740 til 3000 kroner. Det vil fortsatt være gratis å være studentmedlem.

Det koster eksempelvis i dag langt mer å trykke og distribuere Optikeren enn før korona-pandemien, men det jobbes aktivt for å holde utgiftene nede på alle budsjettposter.

Budsjetttrammen for 2024 ble enstemmig vedtatt.

Neste års landsmøte holdes på Kongsberg 21. april 2024

DETTE ER STYRET I NORGES OPTIKERFORBUND 2023:

Elisabeth Bjerke Egeberg (leder)
Heidi Refseth (nestleder)
Lotte Guri Bogfjellmo Sten
Martin Balke
Lene Luraas
Thor Magne Seland
Erik Robertstad

Det ble en påfølgende debatt om nettopp profesjonsutvikling, bruk av tittel optometrist og utdanningslengde. Er det ønskelig at optometrist blir ny tittel, og bør utdanningen bli femårig? Dette er saker NOF tar med videre i sitt arbeid. 📍

FAGKONFERANSEN FENGET

Fra bilkjøring med redusert syn til foredrag, festmiddag og fine samtaler: Fagkonferansen 2023 ble en suksess med stor gjensynsglede.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Fagkonferansen ble åpnet av ordfører i Stjørdal, Eli Arnstad. Og mens hun ble geleidet ut for å være den første til å kjøre bil med redusert syn, fikk utstillerne presentere seg for landsmøtedeltakerne, drøyt 200 i tallet.

Så rullet arrangementet av gårde med et variert fagprogram, der hode, syn og hjerne var hovedtema. I denne og neste utgave av Optikeren kan du lese om mye av det faglige innholdet.

- 1) Styrelederne i Norges Optikerforbund og Synsinformasjon – nå Optikerbransjen – kunne sammen ønske velkommen til felles fagkonferanse, den første på fire år. Ordfører Eli Arnstad åpnet det hele på Scandic Hell Hotell.
- 2) Mange fikk prøve seg med briller som ga redusert visus eller som illustrerte ulike øyesykdommer, synsfeltutfall etter hjerneslag, eller kikkertsyn. Dette ble kyndig håndtert av Trafikkklærerutdanningen ved Nord Universitet.
- 3) Mange hyggelige gjensyn!
- 4) Det var hele 17 utstillere som fylte foajeen, og de fikk mange besøk og spørsmål om nye produkter. Her er tre av fremtidens optikere på besøk hos Essilor glass.
- 5) Lørdag kveld var det dekket opp til festmiddag for 220 deltakere på hotellet. Samtalene gikk rundt bordene, og etterpå var det dans med egen DJ.

Optoteam- Optikere i hele Norge

Våre erfarne optikere
hjelper deg å nå dine mål.

La Optoteam sørge for
riktig bemanning i høst.

Ta kontakt på info@optoteam.no 411 10 404

SAMFUNNSPRISEN TIL COVID-GRUPPA

Da pandemien rammet, ble det opprettet en egen covid-gruppe. De hjalp optikerbransjen i en vanskelig tid og bidro til at optikeren som helsepersonell kunne fortsette å gi befolkningen synshjelp.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

I kampen mot korona var optikerbransjen samlet.

– At optikere er helsepersonell, at vi tilbyr helsetjenester og at samfunnet raskt forstod at godt syn må til for at hjulene i samfunnet skal gå rundt, det var til stor hjelp for å kunne holde åpent gjennom pandemien, sa nestleder Heidi Rygh Refseth da hun delte ut Samfunnsprisen til covid-gruppa.

For å få dette arbeidet mer effektivt og bedre fundamentert, ble det dannet en covid-gruppe som fikk som hovedansvar å etablere og koordinere optikerbransjens arbeid innad i bransjen og ut mot myndigheter og andre aktuelle aktører.

Sammen med disse folkene jobbet administrasjonen i NOF og SI, kjedekontorene, fagutvalget og andre for å finne gode løsninger.

Det viktigste i denne perioden var at vi stod sammen og hadde god kommunikasjon med myndighetene. Gruppa var et samlingssted som igjen gav raske og gode beslutninger.

Uten denne gruppa hadde ikke norsk optometri klart seg gjennom alle utfordringene covid har gitt oss, på en så god måte som vi har, sa Heidi da hun overrakte prisen. ●

Denne gruppa bestod i hovedsak av følgende personer:

Alliance Optikk	Guri Sveen Engehagen
Brilleland	Karin Lund
C-Optikk	Olav Vikesdal
Eyefactory	Tina Nyeman
iC Optical Group	Thor Magne Seland
Interoptik	Olaug Skrøppa
Krogh Optikk	Rita Aadne Ludviksen
Specsavers	Svein Tindlund
Synsam	Kåre Olav Torgersen

– Kunnskapen om hvordan kommunene fungerte, hva som var regler og rutiner i ulike deler av landet, hvem man burde snakke med og hvilke kloke avgjørelser vi kunne ta i felleskap – var stor. Og gruppa delte kunnskap på tvers av kjedene uten noen form for hemmelighold eller ønske om å skape fordeler for egen kjede.

Representanter fra covid-gruppa mottar Samfunnsprisen på Landsmøtet 2023: Olav Vikesdal, Thor Magne Seland, Karin Lund og Rita Aadne Ludviksen.

Min arbeidsuke

Navn: Gunnar Lindgren

Alder: 61 år

Utdannelse: Kongsberg

Ferdig utdannet: 2003

Arbeidssted: Brilleland, Pilestredet, Oslo

– Arbeidsuken har vært preget av reisevirksomhet siden jeg har jobbet to dager i Narvik. For fem år siden sa jeg fra meg stillingen som butikksjef i Pilestredet da jeg ønsket å komme mer tett på kundene/pasientene igjen. Det ga meg

også mulighet til å bli leid ut som optiker i andre av kjedens butikker. Blant annet har jeg vikariert en del både i Bodø og Grimstad og liker godt variasjonen det gir. I tillegg er det en fin måte å bli kjent rundt i landet. ●

brilleriet

Nært og personlig med over 170 butikker i ryggen

Som eier og medlem av c)optikk kan Arnhild og resten av gjengen i Brilleriet dyrke en lokal og selvstendig profil, samtidig som de er en del av et større fellesskap.

Arnhild Myklebust var 24 år da hun tok over driften av Synssenteret på Stord. Siden den gang har optikerforretningen blitt Brilleriet, med to butikker i henholdsvis Leirvik og Heiane. Som eier og medlem av c)optikk er Brilleriet en del av et større lag, uten at det går på bekostning av den lokale tilknytningen.

Når ansatte i over 170 butikker deler kunnskap og inspirerer hverandre blir resultatet deretter. «Gjennom c)optikk har vi tilgang på flinke folk og smarte konsepter, i tillegg til gode avtaler med attraktive leverandører. Det er kjekt å være en del av et større nettverk der vi gjør hverandre gode», sier Arnhild.

Nært og personlig

Fellesskapet går ikke på bekostning av den nære, personlige profilen som definerer Brilleriet. Her plukker de ut hver enkelt brille selv, og sørger for at utvalget skiller seg ut i mengden. Arnhild kjenner kundene sine og vet hvilke farger, fasonger og merker som faller i smak. «Det gjør at vi differensierer oss fra de store kjedene. Vi kan tilby noe ikke alle andre har og lytte til kundene våre på en annen måte», sier Arnhild.

Det er nok av engasjement og stå på-vilje hos optikeren fra Stord. Arnhild har ikke fulgt i noens fotspor, men heller gått sine egne veier. Yrkesvalget kom som følge av en tur til optikeren som økonomistudent.

«Det vekket interessen min for faget. Jeg syntes det virket så kjekt å jobbe med mennesker på den måten», forteller Arnhild.

Ambisjonen er at Brilleriet skal være den mest attraktive brillebutikken i verden. Intet mindre. «Vår filosofi er at kundene skal være litt gladere når de går ut døra hos oss», sier hun.

“Gjennom c)optikk har vi tilgang på flinke folk og smarte konsepter, i tillegg til gode avtaler med attraktive leverandører.”

En unik mulighet

Arnhild har jobbet som optiker siden 2005. Da hun fikk tilbud om å overta en optikerforretning på hjemstedet, var hun rask på ballen. «Det var en mulighet jeg ikke kunne gå glipp av», utbryter hun. Hverdagen som optiker er variert, og preget av møter med mange ulike mennesker. «Jeg har flinke folk rundt meg som inspirerer meg hver dag. Det å hjelpe folk til å få en optimal synshverdag kjennes verdifullt», forteller hun.

Arnhild trives aller best når hun er «ute i felten». Den tekniske biten av yrket tiltaler

henne, og tilpasning av spesiallinser og nattlinser er en favorittsyssel. «Jeg elsker også at jeg får jobbe med mote og trender i jobben min».

Verdifulle konsepter

Arnhild er opptatt av at Brilleriet-gjengen henger med på utviklingen både faglig og motemessig. I regi av c)optikk deltar de hvert år på to messer med innholdsrike fagdager. «I tillegg får vi tilbud om spennende kurs og samlinger utenom. Opplæringsprogrammet for ansatte som ikke er optikere har vært spesielt nyttig», sier Arnhild.

Det er ikke bare de ansatte som drar nytte av c)optikk sine konsepter. Arnhild ser stor verdi i å kunne tilby kundene sine netthandel, linseabonnement og fordelsprogram. «Som en lokal, privateid bedrift er det gull å ha tilgang til disse trygge og gjennomarbeidede konseptene. Og det beste av alt er at vi forblir personlige og nære, samtidig som vi er en del av et større lag».

c)optikk®

Ta kontakt for mer informasjon på telefon 32 72 27 27

UTSTILLERNE ER TILBAKE!

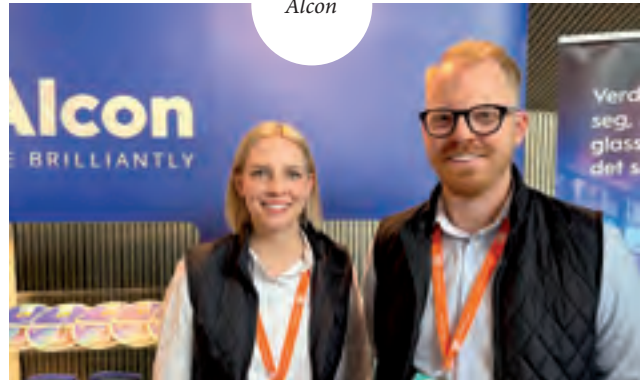
Utstillersområdet på fagkonferansen var fylt helt opp til siste meter. Her myldret det av deltakere i pausene.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Det var stor bredde og stor trafikk i utstillersområdet. Her var de store produsentene av kontaktlinser og mindre linseleverandører. I tillegg til glass, spesial-optikk, kosttilskudd og leverandører av ny teknologi til optikerbransjen.

Her kan du se bilder av alle utstillerne. Går du inn på vår Facebook-side, kan du se filmsnutter der utstillerne får presentere seg selv og de de viste frem på fagkonferansen 2023.

Alcon

AMWO

Bausch
Lomb

Bulbitech

Con-Lens

Essilor

Eyecheck

InnZ

Johnson
Johnson

Multi-
optikk

Ocuco

Ophtamin
Pharma

ProVista

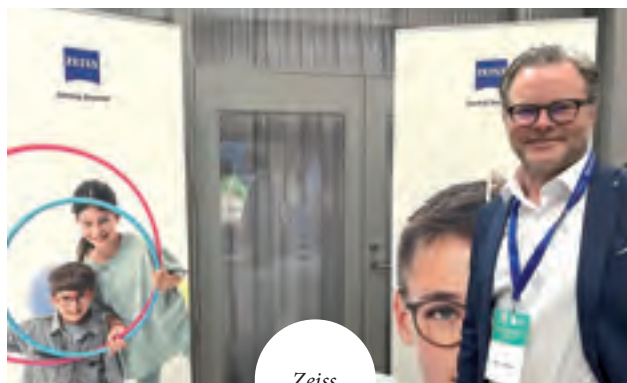
Skope

Thea

Vision
Care

Zeiss

FRANK ER NORGESMESTER!

Frank R. Myhre (49) er Norgesmester i optometri 2023. Han undersøker alle typer pasienter, men har spesialkompetanse på barn og svaksynte.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Norgesmester i optometri Frank R. Myhre og NM-general Hans Torvald Haugo i Norges Optikerforbund.

1) Finalen ble holdt foran et feststemt optiker-Norge i Stjørdal. Vi må helt tilbake til 2019 da det sist ble arrangert en fysisk NM-finale og det var i Tromsø. 2) Direktør Olav Vikesdal i C)optikk gratulerer Norgesmesteren. C)optikk er sponsor av NM-finalen.

Endelig var det igjen klart for en fysisk finale i NM. Det var fire år siden sist! NM-general Hans Torvald Haugo hadde virkelig ladet opp NM-batteriet og fylte hele foajeen på konferansehotellet med scene og rundt 200 ivrige tilhørere.

Finalistene var Marianne Mathisen fra Interoptikk Optika i Drammen, Nikola Savic fra Stavanger Optikk og Frank R. Myhre fra Synsam City Syd i Trondheim.

Det var mange optikere som kunne havnet i finalen. Det var jevnt i toppen etter de to innledende finalerundene. Til slutt stod det mellom Nikola Savic og Frank R. Myhre, som deltok i finalen for fjerde gang.

STARTET MED SVAKSYNTE

Frank R. Myhre er født og oppvokst i Harstad. Etter mange år som optiker i Tromsø og Bardufoss, flyttet han i 2019 til Trondheim. I dag jobber han hos Synsam City Syd.

Han har sin optikerutdannelse fra Kongsberg. Der har han også tatt mastergrad i faget, og han har fullført en rekke kurs. Å holde seg faglig oppdatert hele tiden, har vært viktig for den sindige nordlendingen.

– I Nord-Norge jobbet jeg mye med svaksynte og de spesielle behovene til synshjelp som denne pasientgruppen har. Peter Drecker som var min arbeidsgiver, var en pionér innen svaksyntpasienter, og han startet hjelpemiddelsentral for denne pasientgruppen.

Med en slik inspirator, tok Frank med seg svaksyntkompetanse til neste arbeidssted der han har jobbet i en årrekke: Bardufoss.

ENGASJERT I BARNES UTVIKLING

I 2010 startet han på masterkurs i pediatri, og siden den gang har barn vært et viktig fagfelt. Det er en personlig historie som danner grunnlag for et engasjement utenom det vanlige. Noen år tidligere hadde han opplevd å miste to av sine egne nyfødte barn. I sorgen var også takknemligheten stor over å ha egne barn som fikk vokse opp. Og viktigheten av at barn ser godt gjennom oppveksten har vært en drivkraft i hans arbeid som optiker.

I 2021 fullførte han masteren i pediatrik optometri og ortoptikk.

Frank har barn med spesielle behov som Downs syndrom og epilepsi i synsprøvestolen. Han er opptatt av å hele tiden tilegne seg ny kunnskap. Få nye erfaringer. Og å retinoskopere.

– Å gjøre en grundig synsundersøkelse med styrkekontroll med balanse mellom øynene, er avgjørende for hvor bra synsutviklingen vil bli hos et barn.

En optiker kan bidra til at flere barn får en bedre kognitiv utvikling enn i dag.

– Den interessen du har for å hjelpe de du har i stolen, det at du vil lære mer for å kunne hjelpe flest mulig, er viktig. Jeg har alltid vært interessert i å forstå pasienten best mulig, og har jobbet med å forbedre kommunikasjon mellom optiker og pasient. Det er viktig at forventninger avklares, slik at pasienten blir fornøyd. Jeg tar lærdom av alle pasienter jeg har.

SYN BAK RATTET

Frank R. Myhre kommer fra en landsdel med store avstander, og der folk er helt avhengige av bilen for å komme seg fra sted til sted. Når vi snakker om bilkjøring og syn, er han også svært engasjert. Han mener dagens retningslinjer for synskrav til bilførere ikke holder mål, og at kontrollen ikke er god nok.

– Når det skjer en trafikkulykke, er det vanskelig å bevise at det er synet som er problemet. Vi har EU-kontroll for bilene. Førerne burde ha det samme innen syn.

Optiker Frank har deltatt i NM fire ganger, den ene gangen som wild-card. Han mener NM bidrar til å skape interesse for faget, og med show under finalen. Brillen, vandretrofeet Nordlysbrillen, ja den har fått plass på synsprøverommet til optikeren i Synsam-butikken i City Syd i Trondheim.

– For å bli den beste optiker-versjonen av seg selv, er det viktig å være interessert i fagområdet, tilegne seg kunnskap og være nysgjerrig og tålmodig, sier Norgesmester 2023 Frank R. Myhre. 📍

MØTEPLASSER FOR OPTIKERE OG NAV ER VIKTIG

Hege Anita Teige har mange års erfaring fra både NAV Hjelpemiddelsentral og som optiker i privat praksis. Hun mener samarbeidsmøter kan redusere merarbeid, gi raskere pasienthjelp og føre til at færre søknader kommer i retur til optiker.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Etter 10 år i NAV, tok Hege Anita Teige et uvanlig valg. Hun søkte seg tilbake til klinikk og butikk, og jobber nå hos Interoptik Holt i Tønsberg.

Vi møter optometrist Hege Anita Teige i den store, lyse butikken Interoptik Holt i Tønsberg sentrum.

Sist vi traff henne var hun synsfaglig rådgiver på NAV Hjelpemiddelsentral i Vestfold. Da var hun svært opptatt av tverrfaglig samhandling og samarbeid mellom optikere i privat praksis, kommunene i fylket og NAV. – Som synsfaglig rådgiver hadde jeg mulighet til å invitere til faste møtepunkter mellom yrkesgruppene, og vi var alle enige i at samarbeidet og samhandlingen førte til bedre informasjonsflyt og smidigere praksis til fordel for NAV, kommune, optikere og brukere, sier Hege Anita Teige.

Hun håper på mindre tette skott mellom de forskjellige instansene. Og hun mener innstramming i praksisen rundt hvem som får dekket hva av hjelpemiddelsentralene, fører til at mange optikere får saker i retur. Og det er gjerne søknader man har brukt lang tid på å fylle ut.

– Vi ønsker å bruke en halvtime på en søknad, ikke to timer. Det ender med å ramme pasienten. Derfor er møteplasser viktige. Det er til brukers beste.

TILBAKE I BUTIKK

Siden sist har hun ikke bare gått tilbake til butikkjobb og tatt en mastergrad i synspedagogikk og synsrehabilitering, hun er den første som har søkt og fått dette godkjent som en spesialitet av Norges Optikerforbund.

Hege Anita har jobbet i optikerbransjen i 30 år, som optiker i 24 år og 10 av disse utenfor klinisk praksis. Da hun kom fra NAV Hjelpemiddelsentral til en velutstyrt butikk i Tønsberg, var det mye nytt å sette seg inn i – men her er det godt miljø og vi lærer av hverandre. Jeg har alltid likt å jobbe i optometrisk praksis, og her har jeg en svært allsidig og variert arbeidshverdag, sier hun.

Optikere kan hjelpe de fleste med synshjelpemidler som kontaktlinser og briller. Når det gjelder mennesker med øyesykdommer, er Hege Anita spesielt opptatt av at de skal få god synsoppfølging tilpasset sitt behov, og da krever det ofte at fagpersoner må spille på lag. Optikere som første kontakt på syn, og videre samhandling og tilrettelegging med andre i helsevesenet, NAV, kommune og Norges Blindeforbund.

– Alle kommuner har en synskontakt. Men det er veldig ulikt hvordan de jobber og hvordan arbeidet koordineres, sier Hege Anita.

Den enkelte pasient er avhengig av hva slags person som har den rollen. Ofte er det en ergoterapeut som er synskontakt. De har mye kunnskap om nedsatt funksjonsevne hos mennesker og tilrettelegging for mulighet til aktivitet i dagliglivet, sier Hege Anita Teige.

Hun mener synskontaktene har en nøkkelrolle for å gjøre kompetansen kjent overfor de som har et behov.

SPENNENDE Å JOBBE TVERRFAGLIG

Selv er hun veldig interessert i synsrehabilitering og kjenner mange fagpersoner innenfor ulike deler av synsområdet.

– Det er viktig å kunne jobbe tverrfaglig og at pasienter blir sendt videre hvis de trenger rehabilitering, opplæring eller oppfølging av synspedagog eller andre fagpersoner.

Hva kan optikere bli flinkere på?

– Jeg synes optikere er både flinke og interesserte. En sterk lesebrille eller en filterbrille kan hjelpe mange. Så er det viktig å sette seg inn i rettigheter til mennesker med nedsatt synsfunksjon, kjenne til kommunens synskontakt og tilbudet av tjenester som finnes fra blant andre Blindeforbundet.

I min masteroppgave (2021) analyserte jeg synskontaktens erfaringer i samarbeid med optikere. Her fant jeg at:

- 1: «.....lokale optikere er brukerorienterte fagpersoner som har en viktig rolle i synsrehabilitering..»
- 2: «Mennesker som erfarer synsnedsettelse, kan få synsfaglig bistand lokalt hos sin optiker ..»
- 3: «.. formidlingsprosessen kan lettes ved at synsrapport fra optiker til synskontakt brukes som grunnlag for henvisning til NAV hjelpemiddelsentral og i formidling av synshjelpemidler individuelt tilpasset brukers behov...»

Optikere har et teknisk yrke, men å tilpasse kommunikasjonen med ulike typer pasienter er svært viktig. Bruk tid på å forklare og å vise hva man gjør. Selv føler hun seg heldig som kan jobbe et sted der det finnes et fagmiljø med flere optikere som alle har sine spesialfelt, i en velutstyrt klinikk.

1) Etter å ha vært borte fra klinisk arbeid i mange år, var det mye nytt å sette seg inn i. Det har gått fint, forsikrer Hege Anita.

2) – Optikere har en viktig jobb med å hjelpe pasienter med nedsatt synsevne med deres rettigheter hos NAV, med hjelpemidler som lesebriller og filterbriller, eller dersom behov, hjelpe dem videre til andre fagpersoner.

– Vi har mye utstyr hvor vi kan kartlegge synsfunksjon og brukers behov. Det er et faglig miljø i butikken og en sjef som er interessert i faget og glad i å diskutere og dele kunnskap. Alle her har en mastergrad, og det er bevisst valg som sjefen Erik Robertstad har gjort.

MASTER OG SPESIALIST

Den tverrfaglige masterutdanningen i synspedagogikk og synsrehabilitering tiltrekker seg flest pedagoger, men det er nå flere optikere som har tatt den. Samlingene foregår på Kongsberg, i Göteborg og i Oslo.

– Den har gitt meg ny kunnskap, både i teori og praksis. Det å kunne møte folk med ulik bakgrunn, jobbe tverrfaglig og vite at vi kan sende pasienter videre hvis de trenger synsrehabilitering, er viktig. ●

HVOR STÅR NOF?

Norges Optikerforbund jobbet tett med NAV og Arbeids- og velferdsdirektoratet i barnebrillesaken for å sikre faglige elementer i ordningen. – Det er behov for å få på plass offentlig betaling for optikertjenester opp mot optisk rehabilitering av synshemmede – for flere ulike pasientgrupper, sier generalsekretær Hans Torvald Haugo.

Optikere kan attestere ulike hjelpemidler og tilstander, sende regning på utført jobb innen spesiallinser og samarbeide tett med hjelpemiddelsentralene. Men det er fremdeles mange brukere som må betale for optikertjenester som burde vært et offentlig gode.

– I dag er det også en del brukere som havner mellom to stoler: Hjelp som tidligere ble dekket av NAV skal nå skje på øyeavdeling på sykehus. Dette prioriteres ikke av spesialisthelsetjenesten med det resultat at pasientene må finne og betale for løsninger selv.

Skillet som er skapt mellom habilitering/rehabilitering kontra behandling er ikke alltid til pasientenes beste.

– Optikere er fagpersoner som kan avhjelpe samfunnet, men oppfattes av mange som kremmere som skal tjene på å selge varer. Kanskje ikke så rart når vi ser hvordan noen i bransjen markedsfører seg selv, der det er lite oppmerksomhet på faglige elementer, mener Haugo. ●

HYLO DUAL®

Øyedråper ved allergi

NYHET!

Stabiliserer tårefilmen og lindrer inflammatoriske og allergiske symptomer

- Kan brukes med kontaktlinser
- Helt uten konserveringsmidler

Telefon: +47 32 76 88 36 • E-post: post@procornea.no
www.procornea.no • hyloeeyecare.no
Produsent: Ursapharm, Tyskland

PROCORNEA
Spesiallinser

medilens

SET A NEW PERFORMANCE STANDARD

AVAILABLE IN:

Sphere

Multifocal

Toric

ALCON GOLDEN STANDARD OF WATER SURFACE LENSES

- **COMFORT ALL DAY LONG**

Dailies TOTAL1™ provides comfort all day long as it releases an **ingredient found naturally in tears.**¹⁻²

- **HIGH MOISTURE**

The only lens with almost **100% water at the surface.**
The only thing that touches the eyes is a cushion of moisture.³⁻⁴

- **FOR PRESBYOPIC PATIENTS**

Nearly **7 out of 10** patients surveyed agreed that Dailies TOTAL1™ Multifocal gave them freedom from wearing reading glasses.⁵

References: 1. Alcon data on file, 2016. 2. Pitt WG, Jack DR, Zhao Y, Nelson JL, Pruitt JD. Loading and release of a phospholipid from contact lenses. *Optom Vis Sci.* 2011;88(4):502-506. 3. Thekveli S, Qui Y, Kapoor Y, et al. Structure-property relationship of delectafilcon A I lenses. *Contact Lens Anterior Eye.* 2012;35(Suppl 1):e14. 4. Angelini TE, Nixon RM, Dunn AC, et al. Viscoelasticity and mesh-size at the surface of hydrogels characterized with microrheology. *Invest Ophthalmol Vis Sci.* 2013;54:E-abstract 500. 5. Based on a survey of 544 presbyopic contact lens wearers; Alcon data on file, 2017.

See instructions for use, for wear, care, precautions, warnings, contraindications and adverse effects.

...WITH ALCON WATER SURFACE LENSES

AVAILABLE IN:

Sphere

Toric

WATER SURFACE LENS TECHNOLOGY AT AN AFFORDABLE PRICE

- **LASTING COMFORT**

PRECISION1™ is comfortable to wear **even at 16 HOURS²⁻⁴** and it gives you the freedom to **enjoy long hours* on digital devices.¹**

- **PRECISE VISION**

8 out of 10 PRECISION1™ contact lens wearers agreed **their vision was clear all day, even at 16 HOURS.¹**

- **EASE OF HANDLING**

9 out of 10 wearers agree that PRECISION1™ contact lenses are easy-peasy to handle.⁴⁻⁵

*Measured at 12 and 16 hours

References: 1. Alcon data on file, 2022. 2. Heinrich C, et. al. Subjective performance of verofilcon A daily disposable soft contact lens after 16 hours of wear. Poster presented at: The American Academy of Optometry Meeting, Boston MA. November 4, 2021. 3. Fogt J, Patton K. Long day wear experience with water surface daily disposable contact lenses. Clinical Optometry. 2022(14):93-99. 4. Hines B, et. al. Clinical subjective performance of two daily disposable toric soft contact lenses. Poster presented at: American Optometric Association, Chicago. June 15-18, 2022. 4. Cummings S, Giedd B, Pearson C. Clinical performance of a new daily disposable spherical contact lens. Poster presented at Academy 2019 Orlando and the 3rd World. 5. Perez-Gomez I, Valente R, Vonbun H. Survey of patient and ECP satisfaction with a new daily disposable toric contact lens. Poster presented at 2021 American Academy of Optometry Annual Meeting; November 3-6; Boston, MA.

See instructions for use, for wear, care, precautions, warnings, contraindications and adverse effects.
©2023, ALCON NORD-VC-2300008

Alcon

MEXICO: 5000 OPTIKERE TIL 130 MILLIONER MENNESKER

Optikerfaget i Mexico tok et viktig skritt da de fikk igjennom loven som krever at alle optikere må ha fullført optikerutdanning. Det er riktignok fortsatt et stykke igjen før loven gjennomføres i praksis.

TEKST: TONE AGUILAR FOTO: TONE AGUILAR OG CLÍNICA DE OPTOMETRÍA, FES IZTACALA, UNAM

60 prosent av optikerutdanningen i Mexico er praksis. Her fra klinikken til optikerutdanning ved FES Iztacala til Det autonome universitetet i Mexico. (Foto: Clínica de Optometría, FES Iztacala, UNAM)

Ved Clínica de Rehabilitación Visual Crystal jobber optometrist Eunice Rodríguez Mejía mye med visuell rehabilitering og binokulært syn. Med på teamet har hun både fysioterapeuter og ergoterapeuter. (Foto: Tone Aguilar)

Det var etter flere års kamp fra de meksikanske optikerforeningene at det i 2015 ble innlemmet i landets føderale helselov at alle som utøver optikerfaget må ha en optikertittel. Denne tittelen utstedes etter det som tilsvarende en bachelorutdanning i optometri.

– Men det har hittil vært komplisert å få loven håndhevet, og en av grunnene til det er at vi er for få optometriste i Mexico, medgir Eunice Rodríguez Mejía. Hun selv har både bachelor og master i optometri og som driver sin egen klinikk, Clínica de Rehabilitación Visual Crystal i Oaxaca sør i Mexico.

Eunice forteller at hun fikk optikerinteressen og engasjementet for at optikeryrket skulle reguleres, inn med morsmelken.

– Moren min var for 35 år siden blant de første med optikerutdanning her i Oaxaca, og jeg så i hele oppveksten

min hvordan hun kjempet for at faget skulle anerkjennes, fortsetter hun.

BEHOV FOR FLERE OPTIKERUTDANNINGER

Leder for optikerutdanningen ved Det autonome universitet i Mexico, UNAM, Oscar Antonio Ramos Montes, sier at det i Mexico anslagsvis er rundt 5000 optikere med utdanningen som lover krever.

– Og dette er betydelig færre enn hva som trengs for å ivareta synshelsen til en befolkning på nesten 130 millioner innbyggere, understreker han. – Og åtte år etter at loven ble innført finnes det fortsatt 16–17 000 teknikere i optometri som utfører arbeid som vi optikere skulle ha gjort.

Teknikerne i optometri har vanligvis en yrkesutdanning på videregående nivå.

– Vi trenger derfor å utdanne flere optikere, understreker han.

Staben ved Clínica de Rehabilitación Visual Crystal. Optometrist Eunice Rodríguez Mejía (til venstre), fysioterapeut Anette Melissa Juarez Rangel, fysioterapeut Luis Enrique Cortez Lopez og ergoterapeut Marcela Mendoza Perez (til høyre).

Slik er det til tross for at optikerfaget har lange aner i Mexico. Den første optikerutdanningen ble åpnet allerede i 1950 ved Instituto Politecnico Nacional, IPN, men i 30 år var dette den eneste utdanningsinstitusjonen som tilbydde en slik utdanning.

– Men spesielt etter årtusenskiftet har det kommet flere optikerutdanninger, fortsetter Oscar.

I dag finnes det 15 optikerutdanninger i Mexico. Oscar påpeker at mange av disse utdanningene riktignok har få studenter, og at det totalt sett er rundt 500 nyutdannede optikere hvert år.

– Vi antar derfor at det trengs dobbelt så mange optikerutdanninger i landet, og at vi slik om en ti års tid vil ha nok optikere til å dekke behovet og virkelig kunne håndheve loven om at kun de med bachelor i optometri kan utøve faget, sier han.

MER MANGFOLDIG

Den meksikanske optikerutdanningen i seg selv er en fire-årig universitetsutdannelse. I tillegg kommer ett år med praksis i en helseinstitusjon, noe som gjelder for alle helse-relaterte utdanninger i Mexico.

– Under selve utdanningen har studentene også mye praksis, forteller Oscar, og legger til at 60 prosent av utdanning er praksis.

Praksisen under utdanningen utføres på universitetets egen klinikk som tilbyr gratis optikerhjelp, samt i mindre lokalsamfunn hvor studentene reiser ut i brigader for å sjekke folks syn og for å identifisere eventuelle synsproblemer.

Han forklarer videre at utdanningen er bygget opp rundt fire pilarer, som henholdsvis er kliniske teknikker og evaluering, biomedisin, optiske prinsipper og målemetoder samt vitenskapelige metoder.

Undervisningen i vitenskapelige metoder legger grunnlaget for de av studentene som vil gå videre med en mastergrad eller annen videreutdanning.

Det er riktignok kun fire universiteter som tilbyr mastergrad i optometri.

– Men det er et stort utvalg i kurs med ulike spesialiseringer, sier Oscar. Ved UNAMs optikerutdanning som han leder, har de for eksempel 11 forskjellige etterutdanningskurs som varer fra 240 til 480 timer, og disse inneholder spesialiseringer innen blant annet kontaktlinser, svak-synthet, okulær patologi, diagnostisering og tilpassing av øyepoteser.

– Mest populære er kursene som er relatert til kontaktlinser, fortsetter Oscar. Han peker så på at det er spesialiseringene som de siste årene har drevet optometrien i Mexico framover og gjort den mer mangfoldig.

– I tillegg, naturligvis, til at det er blitt flere bachelorutdanninger, tilføyer han.

TVERRFAGLIG STAB

En av optikerne som har tatt mastergrad er Eunice.

– Mastergraden min er i visuell rehabilitering, forteller hun, og legger til at hun spesielt jobber mye med binokulært syn.

Ved klinikken sin har hun derfor en tverrfaglig stab bestående av to fysioterapeuter, en ergoterapeut og henne selv.

– Flere av pasientene våre er barn og unge med lærevansker, fortsetter hun. – Og mange ganger henger dette sammen med synet og hvor fort det arbeider og sender signaler videre til hjernen.

Ved synsklinikken gjør pasientene flere øvelser som blant annet går på hvem som først finner gjenstander på kort, balanseøvelser og å orientere seg i et mønster med tredimensjonale figurer.

Problemene optikerne ser mest av i Mexico er brytingsproblemer som astigmatisme, lang- og nærsynthet. (Foto_bilde til høyre: Tone Aguilar, Foto_sirkulært bilde: Clínica de Optometría, FES Iztacala, UNAM)

– Vi jobber også mye med pasienter som har amblyopi og strabisme, sier Eunice. – Så arbeidet vårt er følgelig mye mer enn bare å finne riktig brillestyrke.

Aller mest ser hun brytingsfeil som astigmatisme, lang- og nærsynthet.

– Etter koronapandemien har vi spesielt sett en økning i antall nærsynte på grunn av mer skjermbruk, medgir hun. – Og noen pasienter som har hatt covid, opplever også at synet er blitt mer uskarpt, og for disse hjelper det å trene opp igjen synet med visuell rehabilitering.

EN ROLLE I UTVIKLING

Eunice er dessuten en av få meksikanske optikere som, i tillegg til arbeidet ved sin egen klinikk, også jobber ved et offentlig sykehus. Hun er den eneste optikeren som er ansatt ved sykehuset til Instituto Mexicano de Seguro Social, IMSS, i Oaxaca.

– Men oppgavene jeg kan gjøre ved det offentlige sykehuset er veldig begrensede, sier hun.

Hun får lov til å gjøre det samme som optometri-teknikerne som hun jobber side om side med, og dette er hovedsaklig å finne ut om pasientene trenger briller og hvilke brillestyrke de har behov for.

I higen etter å gi pasientene en godt oppfølging, har jeg skapt trøbbel for meg selv ved å undersøke det bakre øyet hos enkelte pasienter, forteller hun. Sykehusets retningslinjer tillater ikke at hun gjør dette.

– Så selv om vi har fått loven som krever en universitets-tittel i optometri for å arbeide som optiker i Mexico, så gjenstår det at den offentlige helsesektoren anerkjenner oss mer og gir oss rollen vi bør ha på sykehus og innen offentlige helseinstitusjoner, understreker Eunice.

I dag jobber det store flertallet, mellom 80 og 90 prosent, av landets optikere i det private.

Eunice Rodríguez Mejía har Master i visuell rehabilitering og driver sin egen synsklinikk. (Foto: Tone Aguilar)

Til høyre: Oscar Antonio Ramos er leder for optikerutdanningen ved FES Iztacala til Det autonome universitetet i Mexico, UNAM. (Foto: Clínica de Optometría, FES Iztacala, UNAM)

– Og jeg opplever stadig at pasientene som jeg undersøker på sykehuset, oppsøker meg her i min private optikerklinikk, forteller hun. – Men jeg håper vi om noen år vil kunne utøve faget vårt også innen den offentlige helsesektoren i tråd med universitetsutdanningen vi har.

I tillegg ønsker hun seg et bedre samarbeid mellom optikere og andre helseprofesjoner.

– Optikere og øyeleger begynner å få et bedre samarbeid, og det samme med relasjonen til for eksempel psykologer, sier hun og utdyper:

– Det er viktig at psykologer er oppmerksomme på at vi optikere kan bidra. Ikke bare med å bidra til at de pasientene som trenger det får briller, men ved å bedre hvordan sansene fungerer.

Hun vektlegger derfor at det er en stor fordel for pasientene hvis optikere arbeidet i et tverrfaglig team.

– For vi må se hele pasienten, ikke bare øyet hans, poengterer Eunice. ●

– Det er nyttig for optikere å være bevisst hvor viktig synet kan være for hva vi hører, sier Sigrid Midtbø Storkås.

SYN OG HØRSEL HØRER SAMMEN

Har du tenkt over at syn og hørsel hører sammen, og at dersom den ene sansen svekkes, kan det påvirke den andre? Én million nordmenn har redusert hørsel. Synet påvirker det vi hører.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Syn og hørsel preger oss i sosiale situasjoner. Det kan føre til at man blir sliten, eller trekker seg tilbake.

– Jeg skulle ønske jeg visste det jeg vet nå, da jeg jobbet i optikerbutikk, sier Sigrid Midtbø Storkås. Vi møter henne på Eikholt, nasjonalt ressursenter for personer med nedsatt syn og hørsel i Drammen.

Her har optikeren jobbet som seniorrådgiver i tre år, etter en lang yrkeskarriere med optikerbutikk i Skien.

Kombinert sansetap, der både syn og hørsel er redusert, vil trolig øke i årene som kommer. Ettersom befolkningen lever lenger og sansetapet ofte oppstår i økt alder, vil en stadig større andel måtte leve med svekket syn og hørsel.

På dette senteret er det utviklet en egen test, som er unik i hele verden: Eikholt-testen. Dette er en audiovisuell test som er utviklet av audiograf Rolf Mjønes.

Eikholt-testen kartlegger ikke bare om man hører godt, men også hvordan det visuelle påvirker hørselen, altså hvordan det vi ser påvirker hva vi hører. Testen inneholder 600 unike setninger som kan administreres av et PC-program. De presenteres med eller uten bakgrunnsstøy, og med eller uten bilde.

– En vanlig og tradisjonell hørselstest er ikke representativ for hverdagssituasjoner, og Eikholt-testen er derfor en mer funksjonell test der man måler hørsel med støy, kombinert med synsinntrykk, sier Rolf Mjønes.

Med hørselstesten og synssimulatoren får både pasienten selv og nærpersioner en annen forståelse av hvordan sanseinntrykkene påvirker hverandre og i hvilke situasjoner det er ekstra sårbart.

DERFOR ER KOMBINASJONEN VIKTIG

– Optikere møter mennesker i alle aldre, og mange av de vi møter er eldre. Vi vet at andelen som har en kombinasjon av syn- og hørselsnedsettelse øker med alderen. Derfor er det viktig at også optikere kjenner til betydningen av visuell taleforståelse, sier Sigrid.

Som optiker på Eikholt er hun opptatt av synsrådgivning og eksempelvis hvordan riktige briller, god belysning og kontraster kan optimalisere en samtalsituasjon.

Kartlegging, råd og hjelp for tilrettelegging innen syn og hørsel angår ikke bare den enkelte pasient og fagperson. Ofte blir nærpersioner eller pårørende litt «glemt» i denne sammenhengen.

– Mange kompenserer og trener opp syn og hørsel slik at de kan fungere i sosiale situasjoner, mens andre isolerer seg, forteller audiograf Rolf Mjones og optiker Sigrid Midtbø Storkås ved Eikholt, nasjonalt senter for personer med redusert syn og hørsel.

HVORFOR TRENGS EIKHOLT-TESTEN?

- Taleforståelse er et audiovisuelt fenomen. Det betyr i korte trekk at hva og hvor mye vi oppfatter i kommunikasjon med andre, er et resultat av samspillet mellom syn og hørsel.
- På Eikholt opplever man at mange personer med kombinerte sansetap har fått avslag på nødvendige og hensiktsmessige tilbud eller hjelpemidler fordi de enten har sett eller hørt «for godt». Denne vurderingen er ofte basert på kliniske tester av syn og hørsel som mangler relevans for personens faktiske utfordringer.
- Vi behøver gode tester av funksjonell hørsel som beskriver og kvantifiserer en persons reelle evne til å fungere i sosiale situasjoner.
- Eikholt har over lengre tid utviklet en ny, moderne test av audiovisuell taleforståelse, som har god lyd og bildekvalitet, et omfattende setningsmateriale utviklet i samarbeid med språkforskere, og som kan kjøres uten komplisert eller kostbart spesialutstyr.

LÆRE MER?

Vil du lære mer om kombinert sansetap? 23. og 24. august avholdes Eikholt-konferansen, der syn og hørsel for en aktiv hverdag er hovedtema. Programmet er av spesiell interesse for alle som møter mennesker med nedsatt syn og hørsel, inkludert optikere. Konferansen blir en hybridløsning der også en del av programmet streames. Eikholt-testen vil også lanseres og presenteres disse dagene. Du kan lese mer på nettsiden eikholt.no 📍

Når vi legger til rette for god kommunikasjon, kan det også bidra til å forebygge ulykker. Kommunikasjon er avgjørende i relasjon til de nærmeste og familie.

– Som synsrådgivere kan vi optikere bidra til at pasient og pårørende får økt kunnskap. Bruk av riktig brille, riktig plassering av samtalepartner i synsfeltet og riktig belysning kan bidra til en bedre samtalsituasjon, samtidig som vi styrker rollen vår som synsrådgiver.

STØY PÅVIRKER KOMMUNIKASJONEN

– Når man møter mennesker i alle livsfaser, slik som demente, kan nærpere eller andre hjelpere ha en viktig rolle, spesielt i de fasene i livet når man trenger ekstra hjelp. Hjelperne trenger kunnskap og forståelse for hvordan en situasjon oppleves og hva som kan gjøres.

De viktigste sansene vi mennesker har for kommunikasjon, er syn og hørsel. «Støy» i den ene sansen kan påvirke den andre.

Visuell støy som forstyrrende lyskilder, kan gjøre det vanskeligere å munnavlese for en som hører dårlig.

Bruken av munnbind under covid-pandemien er et eksempel på at når vi mister det visuelle, kan lyden gå tapt. Vi er vant med å se på mennesker vi snakker med. Å lese på munnen hjelper oss å tolke hva de sier, hvis det for eksempel er mye bakgrunnsstøy.

– I den situasjonen tror jeg mange optikere opplevde nettopp det. Eller tenk deg å stå og snakke med noen som står med ryggen til.

Audiograf Rolf Mjones sier: – Når vi har svekket syn og hørsel bruker hjernen mer energi på å tolke det som blir sagt, for ikke å gå glipp av noe.

Sansetap kan dermed føre til at man isolerer seg sosialt, rett og slett fordi det blir for krevende å delta.

SYN OG HJERNE I DANMARK

TEKST OG FOTO: MARIANNE MATHISEN

Hvilke senfølger og synsvansker kan man få etter covid, hjernerystelse eller fatigue? Det var viktige temaer som ble belyst under fagkonferansen Syn & Hjerne i Danmark.

FØLGER ETTER COVID-19 – EN NY SYKDOM

IBOS – Instituttet for Blinde og Svagsynte – holdt for tredje gang konferansen Syn & Hjerne i slutten av mars, denne gang i samarbeid med NorVIS. Det ble to spennende dager på Legoland Hotel, med masse informasjon

om senfølger og synsvansker etter covid, slag og syn, hjernerystelse og fatigue.

Jane Agergaard, avdelingslege på avdelingen for infeksjonssykdommer ved Århus Universitetssykehus og leder av epidemiologisk forskningsprosjekt om post-covid, var først ut.

Definisjonen på post-covid er «en tilstand som oppstår etter SARS Co-V infeksjon, med symptomer som varer i minst 2 måneder og ikke kan forklares av en alternativ diagnose. Vanlige symptomer inkluderer fatigue, kortpustethet og kognitiv dysfunksjon, men også andre symptomer som generelt

Det var et variert og nyttig program som ble presentert for deltakerne i Legoland

1

- 1) For tredje gang ble det arrangert nordisk konferanse om syn og hjerne.
- 2) Hva kan se med synsfunksjonen etter en covid-infeksjon? Det tok Jan Johansen fra Karolinska Institutet for seg.

2

påvirker hverdagsfunksjonen. Symptomene kan være nye og komme etter at en har blitt frisk av en akutt covid-19 episode, eller vedvare fra opprinnelig sykdom. Symptomene kan også fluktuere eller komme tilbake over tid».

Ifølge WHO har 22 millioner mennesker (10 % av alle smittede) persisterende symptomer etter 12 mnd. En tredjedel av disse har så kraftig fatigue at de ikke kan jobbe lengre. Risikofaktorer for long-covid er kjønn (kvinne), alder (snitt 47 år), BMI, alvorlig sykdomsforløp under selve infeksjonen og det at en er uvaksinert. Det er en overvekt av tilfeller som ble smittet av opprinnelig virusvariant, men det er et stadig økende antall pasienter som har blitt smittet av Omicron med like ekstrem fatigue. Alpha- og Deltavariantene ble raskt borte og ser ut til å ha lite senfølger. Danmark har regionale senfølgeklinikker, der pasienter med store plager henvises. Behandling vurderes ut fra beste kliniske praksis, da det per dags dato ikke finnes noen dokumentasjon på hva som egentlig virker best.

Nevrologiske og kognitive symptomer er et hovedfunn ved long-covid. Kognitive tester viser problemer med arbeidshukommelse, eksekutive funksjoner og ordmobilisering. Disse testene samsvarer med subjektive problemer med hukommelse og konsentrasjon. Hjernescanninger viser hypometabolisme i spesifikke områder relatert til spesifikke symptomer, en

snakker om såkalt «hjerneskrumping». Synsvansker er også vanlig, og inkluderer problemer med tåkesyn, fokuseringsvansker og lysømfintlighet. Disse symptomene korrelerer med fatigue. Det er også vanlig med røde øyne. Andre funn er Burning Eye Syndrome (kroniske nevrologiske smerter og tørre øyne), pupillekontraksjonsvansker, og tap av små, corneale nervefibre.

SYNSPROBLEMER ETTER COVID-19

Jan Johansson, optiker ved Karolinska Institutet i Stockholm, hadde så en utfyllende presentasjon over hva som kan skje med synsfunksjonen etter covid-19.

Det ble gjort mange funn og undersøkelser under pandemien angående synet. Studier rapporterte alt fra konjunktivitt, lysømfintlighet, rennende øyne og tørre øyne, til retinale funn hovedsakelig knyttet til karsykdom (BRVO, flamme- og mikrobldninger, plakk, slyngende kar og blodsirkulasjonsforstyrrelser) fra diagnosetidspunkt og opp til 12 dager etter. Selve vaksinen kunne også gi noen synsrelaterte bivirkninger som hevelse i øvre øyelokk, uveitt, øvre venetrombose, akutt makulær nevroretinopati og parasentrale skotom.

Men det som en også har funnet er vedvarende synsproblemer etter at infeksjonen var over. Blant annet er

det funnet persisterende tørre øyne hos 12 % av pasientene etter gjennomgått covid-infeksjon. Det er også gjort studier på pasienter med long-covid. Av 185 pasienter med rehabiliteringsbehov, uttrykte 57 pasienter synsrelaterte symptomer: uklart syn, lysømfintlighet, problemer med lesing og sensitivitet for visuell bevegelse (VMS).

Synsundersøkelse av disse pasientene viste at 29 % hadde suboptimal korreksjon og bare trengte nye briller. Nesten 50 % av pasientene hadde reduserte fusjonsreserver, 23 % redusert konvergensnærpunkt og 66 % redusert konvergensfasilitet. Sakkader var redusert hos 29 % av pasientene, følgebevegelser hos 10 % og vestibulo-okulær refleks hos 31 %. Det ble ikke funnet muskelpareser som årsak til de binokulære vanskene. Det viste seg også at gruppen med synssymptomer hadde høyere forekomst av problemer med fatigue (mental og fysisk), kognisjon, konsentrasjon og hukommelse, samt problemer med å håndtere arbeid og sosiale aktiviteter.

Det undersøkes om øyebevegelser kan brukes som markør ved post-covid, da studier viser at 86 % av post-covid-pasienter har unormale øyebevegelser: upresise følgebevegelser, dårligere bildestabilitet (OKN) og flere feil ved anti-sakkader. Avvikene øker med økende kompleksitet, og har sterk korrelasjon med kognitive vansker.

12–65 % av pasienter med long-covid opplever redusert kognitiv funksjon, som igjen gjør det vanskeligere å holde konsentrasjonen, de føler seg litt langsomme og har treg prosesshastighet. Er det øyemotorikken i seg selv som er årsaken til lesevanskene, eller er det kognitivt? Kan det være visuelt stress? Visuelt stress er et perseptuelt problem hvor hjernen trigger for raskt til visuelle mønster, den blir høysensitiv. Tekst kan være et slikt ubekvent stimuli da horisontale og vertikale striper kan framkalle perseptuelle distorsjoner. Dette påvirker igjen øyebevegelsene og kan gjøre at en bommer litt når en flytter fokus i teksten, bokstavene vil da føles som om de beveger seg. Dette ser en ofte hos pasienter med migrene med aura og ved ulike hjerneskader. Her kan det hjelpe med fargede overlays, dekke til linjer eller øke avstanden mellom rader o.l. Det ser ut til at det samme gjelder hos pasienter med lesevansker post-covid.

Kognitiv fatigue er en ubalanse mellom den mengden mental anstrengelse som trengs for å utføre en oppgave og de interne ressurser som pasienten har tilgjengelig for å utføre den. Studier viser at pasienter med fatigue har mye mere varierende målinger i tester av responstid enn pasienter uten, samtidig som MRI-målinger viser økt aktivisering av thalamus hos fatigue-gruppen. Kognitiv fatigue kan behandles med rehabilitering rettet mot uoppmerksomhet og prosesshastighet. Det pågår nå studier ved Karolinska Institutet for trening av øyemotorikk, samsyn, synsinntrykk og lyssensitivitet hos post-covid-pasienter. Rehabilitering krever tid og tålmodighet da pasientene orker svært lite. Det kan være svært kortvarig i starten, kanskje bare 10 sekunder x3 daglig med kun enkle følgebevegelser. Pasientene kan ofte få tilbakefall på grunn av stress, sykdom og andre faktorer som ødelegger. De følges tett av ergoterapeut, også med telefonkontakt for oppmuntring og oppfølging, og sees av en optometrist ved behov. En ser at pasienten blir bedre av treningen, om enn ikke symptomfri. Bedre hverdagsfunksjon er målet.

Konferansen samlet mange deltakere fra Norge og flere av dem var optikere.

SCREENING AV SYNSPROBLEMER I NEVROREHABILITERING – EN NORDISK UNDERSØKELSE AV KLINISK PRAKSIS OG KUNNSKAP

Dr. Eike I. Wehling, førsteamanuensis og klinisk nevropsykolog ved Universitetet i Bergen, presenterte foreløpige resultater fra et spørreskjema utviklet for undersøkelse av hvordan helsepersonell håndterer hjerneskader. Synsvansker er svært vanlig etter hjerneskader, men en av utfordringene i dag er at det er kort liggetid på sykehus – i snitt 2,5 dager, og at en ikke nødvendigvis avdekker disse vanskene den korte tiden de er der. Andre utfordringer er blant annet fatigue hos pasienten, språkvansker (impressiv og ekspressiv), begrenset responsmulighet, kognitiv svekkelse og posturale problemer (påvirker synsfeltscreening), samt at

ergoterapeut og nevrolog ikke nødvendigvis er enig i hva som er synsvansker. Det er ingen konsensus om hvem som skal henvises til hvilken undersøkelse, hvem skal til synsutredning og om spesialisten skjønner synets betydning for rehabiliteringen. Det finnes ingen standardisert screening og heller ingen konsensus om treningsmetoder.

Spørreskjemaet er sendt til sykehusavdelinger, leger, fysio- og ergoterapeuter, logoped, nevropsykologer, øyeleger, synspedagoger og optikere. Kompetansenivå selvvurdert til moderat erfaring, fordelt på nybegynner, noe erfaring og kompetent. Resultatene er foreløpig ikke offisielle, men bekrefter at det er behov for en kompetanseheving innen synsvansker etter hjerneskader, og at en prosedyre for systematisk synsutredning og oppfølging er nødvendig.

Marita Lystad Bjerke, slagsykepleier og helsefaglig rådgiver ved LHL Hjerneslag, presenterte sammen med Anne-Margrethe Linnestad, helsefaglig rådgiver ved Sunnaas sykehus, NorVIS-nettverket sin prioriteringsundersøkelse om hvordan slagrammede, pårørende og klinikere kan foreslå hva det skal forskes på innen syn og slag. Pasientene får på denne måten selv mulighet til å fortelle hvilke ting som er viktigst for dem, slik at forskningen kommer dem til gode på best mulig måte. En får også svar på hva brukere, klinikere og forskere lurer på, og kan identifisere mangler i kunnskapen som er viktig for alle gruppene. På denne måten blir det en brukerstyrt forskningsagenda, og målet er å søke om midler til synshjelp basert på hvilken betydning dette har for brukerne.

NorVIS kunne også informere om nettsidene sine: www.synogslagnett.no På denne siden ligger det et kart som viser hvem som har kompetanse innenfor syn og slag, og hvem en kan henvise til. Her finner en synspedagoger, optikere, ergoterapeuter og øyeleger.

SYNSPÅVIRKNING VED HJERNERYSTELSE – ÅRSÅKEN TIL VISUELL SVIMMELHET OG USTØHET

Tony Pansell, lektor ved Karolinska institutet og neurooptometrist ved St. Eriks Ögonsjukhus, startet dagen med å gå i dybden om balanse og visuell svimmelhet, spesielt etter hjernerystelse. Å holde balansen er egentlig et kunststykke i kroppskontroll. Postural kontroll opprettholdes vha. balanse-

Balanse og visuell svimmelhet var tema for Tony Pansells foredrag

organet i øret (vestibularis), muskel- og leddsansen (proprioepsjon, veldig mye nakke) og synet. Til sammen gir sansene informasjon om hodets stilling, nakkens bevegelser og posisjon, og de visuelle omgivelsenes bevegelse og posisjon. Dette fører til muskulære reflekser som kompenserer for ubalanse og som igjen gjør at vi holder balansen. Ved en hjernerystelse oppstår en forsinket sansereaksjon, som igjen blir betydelig tregere ved integrasjon av flere sanser på en gang. Dette gir problemer med blant annet balansen, og mange opplever derfor paradoksalt nok at balansen er bedre om de lukker øynene.

Ved balanseproblemer snakker en ofte om svimmelhet eller ustøhet. Svimmelhet oppstår i det vestibulære systemet, for eksempel krystallsyke, vestibularisnevritt, menieres etc. Det leder til en rotatorisk svimmelhet som fortsatt er til stede når en lukker øynene. Ustøhet er en allmenn følelse av å ha dårlig balanse, som typisk kommer av lavt blodtrykk (svimmel når jeg reiser meg), nevropati i føtter/ben (ustø på ujevnt underlag) eller nedsatt syn (ser ikke hvor jeg setter føttene). Ved ustøhet forsvinner symptomene når en sitter stille, men ved svimmelhet forblir de.

Ved hjernerystelse snakker vi hverken om svimmelhet eller ustadighet, men vision motion hypersensitivity (VMH). I slike tilfeller spiller det ingen rolle om en sitter eller står, svimmelheten har ingen retning (spiller ingen rolle om en roterer til en side eller ikke), og den forverres når en er trøtt mot slutten av dagen. Anstrengende miljøer med mye støy kan gjøre det verre (supermarket syndrom), og det kan være svært vanskelig å scrolle på skjerm. Synets hypersensitivitet signaliserer bevegelse, mens nakken og vestibulærsystemet sier at en står stille. Denne konflikten fører til at en blir dårlig.

VMH-pasienter trenger en synsundersøkelse for riktig korreksjon, noen får hjelp av komfort-filter, og det viktigste til slutt er synstrening for såkalt desensibilisering av synet. Tony Pansell gikk gjennom et par øvelser som både avdekker VMH og som brukes til trening. ●

SKAGA PRESENTERAR DE NYA KAMPANJBÅGARNA FÖR VÅR/SOMMAR 2023

Skaga introducerar de nya designerna som valts ut för reklamkampanjen vår/sommar 2023. De erbjuder en varm bekant attityd och stort fokus på märkets signatur; **minimalism**, **modernitet** och **svenska essens**. Mot en ren och lysande bakgrund porträtteras en ung, modern svensk familj bära den nya kollektionen för bågar som kännetecknas av distinkt **skandinavisk estetik** och nätta linjer, samt av högsta komfort i varje konstruktion, finish och detalj. Utsmyckad med det ikoniska "S"-emblemet

på varje stil, är kollektionen tillverkad i **premiummaterial** som titan, beta-titan, magnesiumlegering, 45 % växtbaserat resin och ansvarsfullt acetat: färgpaletten är rik, tilltalande och påminner om **svenska naturlandskap**. I linje med Skagas **hållbarhetsstrategi** har koldioxidutsläpp från kampanjfotograferingen kompenseras med hjälp av **ClimatePartner**, genom gröna åtgärder som strävar efter att skydda Matavenskogen i Colombia.

SK2153 KARLSKRONA

För honom, har denna smala, rektangulära och optiska båge en ultralätt metallstruktur berikad med raffinerade, ansvarsfulla profiltrådar. Skalmarna har gummiinsatser prydda med det specialgjutna "S"-mönstret, för en ikonisk men ändå diskret touch av varumärkesidentitet. Den blå nyansen som valts för reklamkampanjen är en del av en maskulin, tidlös palett som inkluderar svart, brun och petrol.

SK2147 MARSTRAND

Den eleganta, modifierade och rektangulära fronten på denna optiska stil för henne, utmärker sig för kombinationen av sina raffinerade material och är tillverkad i ultralätt magnesiumlegering. De tunna, flexibla skalmarna i beta-titan har smala ändstycken, vilket ger ännu mer visuell lätthet och elegans. De ansvarsfulla acetatöpparna är också smyckade med Skaga "S"-logotypen. Modellen presenteras i grönt i reklamkampanjen och finns även i svart, brun och violett.

DISTRIBUTION:

Dessa bågar säljs globalt i utvalda specialbutiker och återförsäljare, såväl som online på skaga.com

Skaga: SK2147 MARSTRAND,
SK2153 KARLSKRONA.

LÄNK FÖR ATT LADDA NER BILDER:

[marchon.box.com/
sdf147hg3cq271mbkby3dfon1xiigi](https://marchon.box.com/sdf147hg3cq271mbkby3dfon1xiigi)

BILDRÄTTIGHETER: Med tillstånd av Skaga

SOCIALA MEDIER: instagram: [skagaeyewear](https://www.instagram.com/skagaeyewear)
facebook: [SkagaEyewear](https://www.facebook.com/marchon.com/brands/skaga)
[marchon.com/brands/skaga](https://www.marchon.com/brands/skaga)
[skaga.com](https://www.skaga.com)

MEDIAKONTAKT:

Marchon Eyewear, Inc.
Giulia Pregolato, PR Specialist
+39.342.8616373
gpregolato@marchon.com

ANNONSEFRIST
FOR NESTE
UTGAVE AV
OPTIKEREN ER
28. JULI.

Kontakt
stina@optikerforbund.no

Calvin Klein

Clinical
Conference
live in Oslo

27 September 2023

Combine learning and fun: Meet your colleagues and like-minded professionals for a day full of optometry knowledge that you can put in practice right away.

Limited seats! Secure your (free) spot now

Clinical Conference

Specsavers

SPECSAVERS BYR PÅ FAG

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Åpne fagkvelder og en klinisk konferanse der alle optikere kan delta har blitt et kjennetegn på Specsavers. Nå inviterer de igjen til en fysisk Clinical Conference. Denne gangen blir det i Oslo 27. september.

- 1) Åshild Martinsen fra Specsavers og øyelege Alexander Thrane som stilte opp på fagkveld i Bergen med tema OCT.
 2) Etter jobb var det mange Bergens-optikere som fant veien til Litteraturhuset for noe å bite i og faglig påfyll, med vennskapelig Kahoot til slutt der hvert bord utgjorde et lag.

I mai inviterte Specsavers optikere i Bergensområdet til åpen fagkveld der temaet var bruk av OCT. Øyelege Alexander Thrane gikk grundig gjennom bruk og funn fra OCT og til slutt var det oppsamling av spørsmål og quiz med engasjerte Bergens-optikere som fylte et stort lokale i Litteraturhuset i byen. Her var det selvsagt mange optikere fra byens Specsavers-butikker, men også mange andre.

Etter covid, er Specsavers igjen på banen med lokale fagkvelder og den store Clinical Conference som samler optikere fra hele landet.

Åshild Martinsen, kjent optiker for mange, har tittelen Professional Clinical Advancement Manager, og vi spurte henne om hvorfor kjeden gjør dette?

– Vi har en tradisjon for å invitere våre optikerkolleger til åpne fagkvelder og Clinical Conference fordi i Specsavers visjon har vi et mål om

å forbedre øyehelse for alle. I de siste 10 årene har vi samlet optikere på tvers av kjeder og arbeidsplasser for å dele kunnskap, som gir oss mulighet til å forbedre folks liv gjennom bedre øyehelse.

I år har Specsavers hatt to regionale fagkvelder, i Trondheim og Bergen.

– Vi inviterer fortrinnsvis lokale øyeleger, der det er mulig, for å holde foredrag som kan gi god kunnskapsdeling og relasjonsbygging lokalt mellom optikere og øyeleger. I år har vi på disse fagkveldene fokusert på å unngå overhenvising til spesialisthelsetjenesten ved å ha foredrag om ulike tilstander og funn optikere oppdager på OCT, og om disse skal henvises, følges opp eller er normalvariasjoner.

Åshild forteller at fra begge byene har det kommet gode tilbakemeldinger og optikerne setter stor pris på å

møtes på tvers av kjeder og arbeidsplasser for faglig påfyll.

– I tråd med dette inviterer vi også alle optikere til Specsavers Clinical Conference nå til høsten. Den vil foregå på Hotel Quality Hasle Linie i Oslo 27. september kl 0900-1630. Vi har et spennende program som vi kommer til å informere om litt etter litt over sommeren. Det er gratis å delta.

Det er begrenset antall plasser, så det er lurt å være tidlig ute og melde seg på. Påmelding og mer info finnes på:

<https://viewpoint.online/event/clinical-conference-2023-norway/>

– I tillegg har vi lansert en læringsplattform på internett som heter **Viewpoint**, hvor det er en mengde med artikler, videoer, guider osv. Og hvor mye av materialet er godkjent for NOFEP. Denne læringsplattformen finner dere på viewpoint.online, sier en engasjert Åshild Martinsen. ●

Nå også sentralt i Oslo

Personlig service og veiledning, spesialisering i alle ledd,
siste generasjons laserpark fra Carl Zeiss Meditec

Presbyond, FS LASIK, SMILE

Les mer om oss på
www.pmp-eyecare.com

Tel: 97658664

PMP EYECARE

DR. PETTER MONTAGU PETTERSEN
Oslo, Stavanger

KJØRETUREN: «ON THE ROAD IN HELL»

TEKST: MERETE BØE FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

De som deltok på årets fagkonferanse hadde muligheten til å kjøre bil med kjørelærere og simuleringsbriller. Dette ble en veldig annerledes kjøretur!

FØRERKORT

De fleste av dere har fylt ut mange førerkortattester. Heldigvis har de fleste av dere ikke forsøkt å kjøre bil med store synsutfordringer. Jeg mener da så store utfordringer at du faktisk ikke har lov til å sette deg bak rattet. Jeg ofret et foredrag til fordel for å sette meg bak rattet og ta en kjøretur i Hell med Dag Øyvind som passasjer.

SIMULERINGSBRILLER

Det var valgets kval da jeg skulle velge simuleringsbriller. Det var et rikt utvalg med alt fra store synsfeltutfall til redusert visus av ulik grad. Hvis jeg først skulle kjøre med nedsatt syn så hvorfor ikke gjøre det skikkelig? Jeg valgte derfor et par med venstresidig hemianopsi og et annet par med sentralt synsfelt på ca. 20°, en typisk langtkommen RP. Etter mange år på en hjelpemiddel-sentral har jeg et veldig nært forhold til simuleringsbriller og har gjort flere aktiviteter med dette, men selvfølgelig aldri kjørt bil.

BAK RATTET

Det har aldri følt så ubehagelig med simuleringsbriller som da jeg satte meg bak bilrattet! Jeg har kjørt bil i mange år, kjører mye og ser på meg selv som en ganske god sjåfør. Det ble tydelig at mange år med kun automatgir gjør noe med fotarbeidet. I Hell hadde de dess-

Klar for å kjøre ut. Spent og litt nervøs

verre ingen biler med automatgir. Så med manuell kasse og simuleringsbriller så jeg ikke lenger på meg selv som en ganske god sjåfør. Noen instruksjoner var og nødvendig som svaksynt bilist. Dersom min kjørelærer-passasjer sa: «slipp!» var det bare å slippe rattet og gassen. Etter en liten runde med prøvegiring, var kjøreturen i gang.

KJØRING MED VENSTRESIDIG HEMIANOPSI

Hvis noen lurte så gir hemianopsi MYE hodebevegelser ved kjøring. Det er overhodet ikke nok å flytte blikket, men hodet og til dels hele kroppen. Det gjør også noe med hva som oppleves som komfortabel fart. Plassering i veibanen ble en

Rett frem går det greit, men kan jeg se om noe spretter ut veien fra siden?

utfordring, spesielt når det ikke var delelinje mellom kjørefeltene. Likevel var nok rundkjøring enda mer utfordrende, og da spesielt å komme seg inn i rundkjøringen. Heldigvis skulle jeg tilbake der jeg kom fra, for da jeg først kom inn i rundkjøringa, gikk det etter forholdene ganske greit. Så skulle det byttes diagnose og briller.

GALSKAP MED SYNSFELT PÅ 20°

Det å kjøre med hemianopsi, var bare barnematen i forhold til kun en liten sentral synsrest. Kjørelærer, passasjer og sjåfør syntes da 30 km i timen var for fort. Selv om behovet for hodebevegelser absolutt var til stede med denne simuleringsbrillen, var det mye verre enn ved første kjøretur. Jeg mistet fullstendig kontrollen på hva som skjedde foran bilen når jeg beveget hodet. Løsningen ble egentlig bare å prøve å se rett frem, og håpe at det ikke kom noe eller noen ut fra jordet og grøftekanten. Med denne strategien hadde jeg nok ikke fått «lappen», ifølge kjørelærer.

Rundkjøring var faktisk helt umulig å gjennomføre på en trygg og sikker måte med denne brillen. Løsningen måtte bli å kapitulere og kjøre rundkjøring og parkere uten briller.

Godt å få på de vanlige brillene igjen»

NOEN TANKER

Dette var en skikkelig vekker for meg! Jeg tror det dessverre er mange vi møter i trafikken som ikke fyller synskravene til førerkort. Dette er noe mange flere burde forsøkt i kontrollerte former. Jeg tenker spesielt på fastleger og pårørende til de som ikke fyller synskrav til førerkort. Det hadde vært gøy å lese i Optikeren om et arrangement hvor trafiksikkerhet og syn er i fokus. Kanskje et samarbeid med en trafikkstasjon, optikere, kjørelærere og kanskje andre aktører. Så herved er utfordringen gitt!

Vi optikere har et stort ansvar og må informere om viktigheten av et velfungerende syn i trafikken. Dette kan gjelde brillestyrke, filterbriller og kontrastsyn. Men det er også viktig å informere om hvordan et aldrende øye reagerer på lys og blending.

Tusen takk til veldig interesserte og dyktige studenter ved Nord Universitet avdeling Stjørdal, som gjorde våre kjøreturer som svaksynte forsvarlige!

WHAT A PAIN!

TEKST: KRISTÍN SELAND ÁGÚSTSDÓTTIR FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Pasienter med hodepineplager er daglig kost for optometrister, men symptomer og plager kan variere fra små og sporadiske, til voldsomme og daglige smerter. Det er derfor viktig å kunne skille de ulike årsakene til hodepine fra hverandre. Kommer hodepinen fra en okulær tilstand, eller har hodepinen kun okulære manifestasjoner?

Dr. Anthony DeWilde, OD, FAAO, er utdannet ved universitetet i Missouri – St. Louis, College of Optometry. I 2008 fullførte han en turnus ved VA Medical Center i Kansas City, med spesialisering i okulære sykdommer og optometrisk synsrehabilitering. I dag jobber han på samme sted med spesialfelt innen diagnostisering og behandling av okulære sykdommer. På Fagkonferansen 2023 holdt han to foredrag: et om hodepine og et om optisk disk ødem.

HODEPINE

Alle øyehelseundersøkelser bør starte med en grundig anamnese. Der hodepine er hovedsymptomet eller et av symptomene, er spørsmål om når hodepinen først startet, varighet, hyppighet, hva som lindrer smerten og lokasjon viktig for å avdekke årsak og sammenheng. Videre bør det gjøres en *grundig refraksjon* for å avdekke eventuell styrkeendring eller en latent hyperopi, da dette ofte kan gi en hodepine som et bånd over

pannen. En vurdering av det *intraokulære trykket* (IOP) kan avdekke et intermitterende vinkelblokk glaukom. Dette kan gi intermitterende hodepine *før* smerten en opplever som følge av full vinkelblokk. For at glaukom skal gi smerte, må IOP være høyere enn 60 mmHg. Ved å undersøke *fremre segment* kan en avdekke celler i forkammeret, noe som kan indikere uveitt. Det er også fornuftig å gjøre en grundig vurdering av *samsynet*, da en kan oppleve hodepine i perioden før dette dekompeniserer. Til sist bør en undersøke *bakre segment* for å avdekke eventuelle andre patologiske årsaker til hodepinen.

Der pasienten klager over *smerter ved øyebevegelse*, er det lurt å definere om smerten kommer uansett blikkretning eller kun i en bestemt retning. Ved inflammasjon i en av de ekstraokulære musklene vil smerten være i den blikkretningen der denne muskelen beveges, mens det ved en optisk nevritt vil oppleves smerte uansett

*Anthony
DeWilde har årets
hovedforedragsholder
på fagkonferansen i
Stjørdal*

blikkretning. Smerter ved øyebevegelse anses som et hovedsymptom på optisk nevritt. Smerter som sitter i eller bak øyet, uavhengig av øyebevegelse, kan ofte være trigeminus-smerte.

Ved plutselig, monokulært synstap hos en pasient som er femti år eller eldre, må det mistenkes *kjempecellearteritt* (GCA). Typiske symptomer er temporal hodepine (ømt ved berøring), nakkesmerter og smerter/svekkelse i kjeven. Ved mistanke om GCA skal det tas blodprøver for å avdekke systemisk inflammasjon. Det kan også gjøres en temporal arterie-biopsi og en reumatologisk undersøkelse.

En *herpes zoster*-infeksjon kan være vanskelig å oppdage tidlig. Den rammer som oftest personer over femti år. Symptomer er unilateral smerte i ansiktet, øm hodebunn, og vesikler. Et tidlig sykdomstegn kan være hovent øyelokk. 80 % av tilfellene involverer nervus ophthalmicus, den første grenen av n. trigeminus, den femte hjernenerven. Behandlingen består av antivirale medisiner. Etter en herpes-infeksjon kan man få post herpetic neuralgia. Dette er smerter som oppstår i etterkant av sykdomsforløpet.

En *intrakraniell hypertensjon* gir bilateralt papilleødem. Det er derfor viktig å sjekke blodtrykket hos pasienten hvis man ser dette. Malign hypertensjon med blodtrykk over 180/120 anses som akutt. En idiopatisk intrakraniell hypertensjon vil gi en hodepine som pulserer i takt med hjerteslagene. Den typiske pasienten er en ung, overvektig kvinne. Behandlingen består av smertestillende, blodtrykkssenkende medisiner og vektnedgang. En vekt-nedgang på 10 % vil ofte kunne kurere sykdommen.

Spenningshodepine kommer normalt fra nakken og behandles med livsstilsendringer og smertestillende.

Migrene rammer oftere kvinner enn menn. Mange opplever aura i forkant av hodepinen, og noen får kun aura, men ingen vesentlig hodepine.

Migrene er normalt unilateral og kan utløse kvalme. Ofte blir pasienten lys- og lydsensitiv under anfall. Aura gir ofte kaleidoskopliknende synsforstyrrelser i en del av synsfeltet.

Trigeminal autonomic cephalgias (TAC) er primær hodepine med felles kliniske fenotyper bestående av trigeminal smerte, som kan inkludere rennende øyne og nese, ptose og miosis. Klassifiseringen inkluderer også klasehodepine, SUNCT (Short-lasting, Unilateral, Neuralgiform headache attacks with Conjuncival injection and Tearing) og paroksysmal hemikrani.

EN EVIDENSBASERT TILNÆRMING TIL OPTISK DISK ØDEM

Optisk disk ødem er en potensielt synstruende sykdom som kan ha alvorlige systemiske implikasjoner. Det er derfor viktig at optometristen kan differensiere de ulike årsakene og vet hvordan de skal behandles. En hevelse i optisk disk oppstår som følge av reversert eksoplasmisk strøm. Ved et unilateralt ødem ligger årsaken foran chiasma, og ved et bilateralt ødem ligger årsaken bak chiasma. Årsaken kan være vaskulær, inflammatorisk, kompressiv eller infiltrativ.

VASKULÆRE ÅRSAKER: AION

Anterior iskemisk optisk nevropati (AION) involverer den fremste millimeteren av nervehodet; den optiske disken, og består av to typer: arteritisk anterior iskemisk optisk nevropati (AAION) og ikke-arteritisk anterior iskemisk optisk nevropati (NAION).

AAION er en akutt, ofte smertefull, optisk nevropati, som i all hovedsak rammer de over femti år. Den kan gi uttalt synstap, og hos 1/3 av pasientene blir den bilateral innen fjorten dager. AAION er stort sett alltid assosiert med kjempecellearteritt (GCA). 33 % av pasientene opplever forbigående, monokulært synstap. Til sammenlikning opplever kun 5 % av de med NAION dette.

NAION gir plutselig, smertefritt synstap. 3/4 opplever at synstapet kommer over natten. Selv om synstapet er smertefritt, vil noen oppleve systemiske symptomer som hodepine, kjevesmerter, øm hodebunn, nakkesmerter og anoreksi. Risikofaktorer inkluderer hypertensjon, diabetes, hyperlipidemi, og nocturnal hypertensjon. NAION er mer vanlig ved små C/D, men dette anses ikke som en primærårsak. Et klassisk synsfeltutfall er inferior, altitudenalt, men alle typer utfall assosiert med optisk nerveskade kan forekomme. Generelt vil NAION vise bedre visus enn AAION. Studier viser at 33 % vil ha 20/20 visus, 50 % vil ha bedre enn 20/40 og 20 % vil ha dårligere visus enn 20/200. Det foreligger i dag ingen spesifikk behandling for NAION, men det kan være lurt å henvise for vurdering av eventuell søvnapné.

INFLAMMATORISKE ÅRSAKER

Disse rammer ofte yngre pasienter, og kan deles inn i infeksjøs og ikke-infeksjøs. Av infeksjøs årsaker nevnes syfilis og nevrosyfilis (etter aktiv fase), Lymes og cat-scratch disease. Sarkoidose er en typisk ikke-infeksjøs årsak. Der det foreligger symptomer hos pasienter under 40 år, bør optisk nevritt vurderes. Ved optisk nevritt vil 1/3 ha disk ødem, mens 2/3 er retrobulbær. 92 % opplever smerter ved øyebevegelse som følge av inflammasjon i synsnerven. Hos 25 % er optisk nevritt første manifestasjon av MS.

KOMPRESSIVE ÅRSAKER

Av de kompressive årsakene til optisk disk ødem, er Graves orbitopati den mest vanlige. 80 % har hypertyreose (svette, tremor, vekttape), 10 % har hypotyreose (kald, vektøkning, hårtape) og 10 % har eutyreose. Patogenesen er en hevelse i de ekstraokulære musklene og/eller økt mengde ekstraokulært fett. Dette trykker mot nervus opticus, forårsaker smerter ved øyebevegelse, samt dytter øyet fremover. 🔴

NY KONTAKTLINSE STABILISERER TÅRER

TEKST: KRISTÍN SELAND ÁGÚSTSDÓTTIR

De fleste som bruker kontaktlinser, sitter nå foran en skjerm 13 timer hver dag. Da blunker vi mindre, med tørre øyne som resultat. Det skal den nye kontaktlinsen Acuvue Oasys MAX 1-day avhjelpe.

Som hovedutstiller på årets fagkonferanse, presenterte Johnson & Johnson sitt nyeste produkt: Acuvue Oasys MAX 1-day. For å sette ting i perspektiv, startet de innlegget sitt med å presentere noen tall om syn:

- 2,2 milliarder mennesker lever med en synsfeil, der halvparten kunne vært unngått
- 200 millioner mennesker har et permanent synstap
- Kun 1% forstår viktigheten av regelmessige øyeundersøkelser
- Bare 50% av voksne i risikogruppe for synstap hadde tatt helseundersøkelse siste året
- 1/3 av de under 18 år har fått undersøkt synet

Siden 2020 har 71 % av kontaktlinsebrukerne økt skjermtiden med i gjennomsnitt 35 %. Dette gir en gjennomsnittlig daglig skjermtid på 13 timer. Ved skjarmarbeid reduseres blunkefrekvensen med opptil 60 %, noe som medfører økt tørre øyne-problematikk. For presbyope er dette et enda større

problem, da tårefilmen har 50 % redusert break-up time (BUT) ved femtiårsalderen. For å øke komforten med kontaktlinser, har derfor Johnson & Johnson utviklet Oasys MAX 1-day. Denne er produsert i samme materiale som Oasys, men med en **tårefilmstabiliserende teknologi**. Ved å bruke dobbeltsidig LED-lys i polymeriseringsprosessen (herdingen), får vi en bedre distribusjon av polyvinyl pyrrolidone (PVP). Dette er fuktagenten i linsen, og skal etterlikne tårefilmen. Dette gjør at Oasys MAX har to ganger lavere fordampningsrate sammenliknet med andre tilsvarende kontaktlinser.

OptiBlue light filter fjerner hele 60 % av det blåfiolette lyset, og er laget for å gi økt komfort. Det har ingen helseeffekt utover dette. Filteret reduserer lysspredning med nesten 20 %, halos med 30 % og starbursts med 23 %. Dette uten å gi målbar effekt på fargeoppfattelsen, selv om kontaktlinsen har en unik blå-grønn farge.

Men hvorfor blåfilter? Lys med kortere bølgelengder oppleves å gi mer

I mer enn 135 år har Johnson & Johnson hjulpet mennesker, og firmaet er verdens største helseforetak. Med sine 140.000 ansatte over hele verden, ønsker de å endre helseprofesjonen ved å gjøre helsetjenestene lettere tilgjengelig for alle. Visjonen er å skape et sunnere samfunn der et sunt sinn, kropp og miljø er innen rekkevidde for alle, overalt.

signifikant lysspredning. Ved 60-årsalderen dobles også mengde strølys og lysspredning, noe som igjen gir redusert kontrastsensitivitet og økt grad av blanding. Redusert kontrastsensitivitet gir økte synsproblemer ved redusert belysning, som er en av hovedplagene til de presbyope. Ved å sette inn et blåfilter i kontaktlinsen reduseres dermed disse plagene, da de kortere bølgelengdene ikke lenger slipper gjennom.

På lik linje med Acuvue 1-day moist multifocal, har også Acuvue Oasys MAX 1-day et **pupilleoptimalisert design** med hele 183 ulike styrkeprofiler. Dette betyr at kontaktlinsen tar hensyn til at hyperope har mindre pupiller enn myope, og at pupillene blir mindre med økt alder. ●

KONTAKTLINSER: FREM- OG TILBAKEBLIKK

(DENNE ARTIKKELEN ER PRODUSERT PÅ OPPDRAG FOR
BAUSCH + LOMB OG ER BEARBEIDET REDAKSJONELT AV OPTIKEREN)

Med det brede utvalget av materialer og design, er moderne, myke kontaktlinser så lett tilgjengelige at man nesten kan ta dem for gitt.

Kontaktlinsebrukere tar ofte mange aspekter av kontaktlinseopplevelsen som en selvfølge – for eksempel at de generelt er trygge i bruk.¹

Men sikkerheten og biokompatibiliteten til dagens kontaktlinser er et resultat av flere tiår med forskning og innovasjon. Denne artikkelen gir et tilbakeblikk på disse tiårene, samt de hensyn som må tas for å sikre at bruken av kontaktlinser er så trygg og bekymringsfri som mulig for dagens brukere.

Moderne, myke kontaktlinser begynte med den banebrytende utviklingen av det hydrofile plastmaterialet Polyhydroksyetylmetakrylat (PHEMA)

av Otto Wichterle og Drahoslav Lím, på begynnelsen av 1950-tallet.² I første omgang resulterte dette støpte gelématerialet i tykke linser med grove kanter, som var ubehagelige for brukeren. Wichterle skapte en rekke innovasjoner som til slutt førte til produksjonsmetoden spincasting. Dette ble et avgjørende vendepunkt i kontaktlinsehistorien, fordi den resulterende linsen ga både optisk korreksjon og komfort. Og det er enda mer oppsiktsvekkende at metoden ble utviklet på Wichterles kjøkkenbord, med et hjemmelaget apparat satt sammen av sønnens byggesett og en sykkel-dynamo.²

MER OKSYGEN TIL ØYET

På 1970-tallet førte utviklingen av kommersielt tilgjengelige hydrogellinser til bruk av nye polymerer, som alle etterstrevde forbedret komfort og økt oksyngjennomtrengelighet. For at den avaskulære hornhinnen skal opprettholde normal funksjon og klarhet, må den få tilstrekkelig oksygen fra atmosfæren direkte eller gjennom en kontaktlinse. Dette er spesielt viktig for de som ønsker å bruke linsene om natten (såkalt «utvidet bruk») for å unngå korneal hypoksi, men høy oksyngjennomtrengelighet er også ønskelig ved bruk av dagslinser.³

Den første linsen for 30-dagers kontinuerlig bruk, ble godkjent i 1999. Denne utnyttet materialinnovasjonen innen silikonhydrogel – en klasse polymerer ble utviklet for å gi komforten til en hydrogellinse og den høye oksygengjennomtrengeligheten til silikon. Silikonhydrogel gjorde bruk av kontaktlinser tryggere, og førte til mindre sannsynlighet av corneal hypoksi.

RENGJØRING OG DESINFEKSJON

Blant de mest plagsomme komplikasjonene med tidlige hydrogelmaterialer, var proteinavleiringer. Dette kunne påvirke komfort og syn, og for noen pasienter bidro de til papillær konjunktivitt.⁴ Funn av avleiringer på hydrogellinser kunne oppdages etter bare ett minuts bruk, og kunne bygge seg opp over tid, noe som var ytterligere komplisert ved den tidlige praksisen for rengjøring og desinfisering av kontaktlinser.

De første hydrogellinsene ble solgt med tungvinte, varmedesinfiserende systemer. Andre metoder for rengjøring og desinfisering på det tidspunktet, inkludert hydrogenperoksid, proteolytiske enzymer og et kaldt kjemisk system, var forbundet med okulære komplikasjoner som korneal staining, konjunktival hyperemi og symptomer som kløe og tørrhet.⁶

BYTTEFREKVENNS

På 1980-tallet kunne myke hydrogellinser fortsatt bli forskrevet uten klare instruksjoner om tidsbruk og byttefrekvens. Linsene ble vanligvis brukt til de ble for ubehagelige, man mistet dem eller de ble skadet, eller brukeren fikk en infeksjon eller annen bivirkning. Mens proteinavleiring og ødelagte linser kunne løses ved regelmessig utskifting, var kostnadene fortsatt uoverkommelige inntil produksjonsteknikkene ble forbedret, og myke engangslinser så dagens lys.⁶

Det å tilpasse linser med en regelmessig og forutsigbar utskifting bidro til å redusere antall problemer forbundet med protein- og lipidavsetning, og mikrobiell kontaminasjon.

Det er imidlertid ikke alltid at linsebrukeren etterlever rådene for bruk og pleie av kontaktlinser. Adferd som overbruk av linser, dårlig hygiene, feil bruk av kontaktlinsevæske og ikke-foreskrevet døgnbbruk er forbundet med infeksjonsrisiko.⁷

I 1995 ble den første endagslinse utviklet ved hjelp av en produksjonsprosess som optimaliserte polymeriserings- og hydreringstid.⁶ Det er vist at daglig utskifting gir flere fordeler: Sammenlignet med månedslinser reduserer dagslinser risikoen for hornhinneinfiltrative hendelser og er forbundet med mindre alvorlige episoder med mikrobiell keratitt.⁷

Brukere av endagslinser har også en tendens til å være mer villige til å bytte kontaktlinser enn brukere av månedslinser, og de liker det praktiske ved at de ikke trenger å bekymre seg for linsevæske og rengjøring.⁸ Bruk av dagslinser fjerner også i stor grad utfordringer med protein- og lipidbelegg eller interaksjoner med kontaktlinser som kan påvirke komforten.

TILBY INNOVASJON

For å beskytte mot problemer med hypoksi, infeksjon og betennelse, må en kontaktlinse balansere mange egenskaper, inkludert oksygenoverførbarhet, fuktbarhet og byttefrekvens. Endagslinser i silikonhydrogel, som nå er tilgjengelige i flere varianter, har mange av disse egenskapene.

Bausch + Lomb ULTRA[®] ONE DAY er en nykommer på markedet som kombinerer et nytt silikonhydrogelmateriale (kalifilcon A) med en proprietær kombinasjon av osmobe-skyttere, elektrolytter og fuktighetsgivende ingredienser, som passivt slippes ut fra kontaktlinse i løpet av dagen. Materialet utmerker seg med høy oksygengjennomtrengelighet (Dk/t=134 @ -3.00D), høyt vanninnhold (55 %) og lav modulus (0,5 mPa). Klinisk erfaring med linsen har vist eksepsjonell komfort, selv for brukere som tidligere har opplevd tørrhet ved bruk av kontaktlinser.⁹

I tillegg til å foreskrive innovative kontaktlinser og velge en endagslinse der det er hensiktsmessig, kan optikere

vurdere evidensbaserte metoder for å sikre trygg, komfortabel og langvarig bruk av kontaktlinser for pasientene. På slutten av et kontaktlinsebesøk – for en ny eller erfaren bruker, alt etter behov – kan det være fornuftig å gjenta aspekter ved linsepleie og –utskifting. Det kan også være lurt å repetere forholdsregler mot døgnbbruk med linser som ikke er forskrevet for utvidet bruk, eksponering for vann fra springen og dårlig hygiene ved håndtering av linser.⁷

Stopp også opp et øyeblikk, og tenk over hvor langt utviklingen av myke linser har kommet de siste 70 årene. ●

Referanser

1. Khoza N, Moodley T, Sokhulu S, et al. Knowledge, attitudes and practices of contact lens use in a South African adolescent population. *Afr Health Sci*. 2020;20(2):768-774.
2. Grant N, Fujimoto M, Caroline P, Norman C. The early pioneers of global soft contact lens development. *Hindsight: Journal of Optometry History*. July 3, 2021: 48-57. <https://scholarworks.iu.edu/journals/index.php/hindsight/issue/view/2137>. Accessed: April 11, 2022.
3. Nicolson PC, Vogt J. Soft contact lens polymers: an evolution. *Biomaterials*. 2001 Dec;22(24):3273-83.
4. Efron N, Morgan PB, Nichols JJ, et al. All soft contact lenses are not created equal. *Cont Lens Anterior Eye*. 2022;45(2):101515.
5. Wagner H. The how and why of contact lens deposits. *Rev Cornea Contact Lens*. 2020 <https://www.reviewofcontactlenses.com/article/the-how-and-why-of-contact-lens-deposits> Accessed: June 15, 2022.
6. Parker CB, Tison KL, Myers RI. Toward disposability of contact lenses. *Hindsight: Journal of Optometry History*. 3. juli 2021: 58-63. <https://scholarworks.iu.edu/journals/index.php/hindsight/issue/view/2137>. Accessed: April 11, 2022
7. Wolffsohn JS, Dumbleton K, Huntjens B, et al. CLEAR - Evidence-based contact lens practice. *Cont Lens Anterior Eye*. 2021;44(2):368-397.
8. Dumbleton K, Woods C, Jones L, Fonn D, Sarwer DB. Patient and practitioner compliance with silicone hydrogel and daily disposable lens replacement in the United States. *Eye Contact Lens*. 2009;35(4):164-71.
9. Rah M. Ocular surface homeostasis and contact lens design. February 2021.

MILJØSERTIFISERING I PRAKSIS

TEKST: TRUDE ELISABETH HENRICHSSEN FOTO: SYNOPTIK

Det handler om å unngå unødig bruk: Av materialer, energi, reiser. Om å gjenvinne der det er mulig og å begrense utslipp. Med en ISO-sertifisering får man dokumentert hva som er bra og hvor det er forbedringspotensiale. Den prosessen har Synoptik tatt.

Synoptik
Norge fikk sin
ISO-sertifisering på
kvalitet (ISO 13485) på
plass i august 2021 og har
blant annet inngått samarbeid
med ARBA og Norsk
Gjenvinning for sortering
og resirkulering.

–ISO-sertifiseringen er et styringsverktøy som hjelper oss å sette kurs, sier administrerende direktør for Synoptik med kjedene Brilleland og Interoptik i Norge.

– Vår internasjonale eier ønsket at alle europeiske land der de driver virksomhet skulle sertifisere seg på kvalitet. Dette for å møte et EU-direktiv om kvalitet for salg av medisinsk utstyr, forteller Frithjof Leegaard, administrerende direktør i Synoptik Norge.

– Vi jobbet hardt for å bli ISO-sertifisert på kvalitet (ISO 13485) og fikk denne på plass i august 2021. Da vi først hadde systemer og rutiner på plass, tenkte vi det var lurt å sertifisere oss på Miljø også (ISO14001).

GRUNDIG G-JENNOMGANG

Kort oppsummert har det handlet om å sette kvalitetsstyring i system:

Hvordan blir ting gjort og hvordan kan vi som bedrift opptre mest mulig bærekraftig?

Å tenke miljø og bærekraft ligger i tiden og er noe vi som virksomhet har gjort en god stund. Målet med miljøsertifiseringen har vært å dokumentere alt det gode vi gjør og å se på forbedringspotensialer. Som hjelp til dette, valgte vi å sertifisere oss på ISO 14001, som er verdens mest anerkjente standard for miljøledelse.

MØYSOMMELIG PROSESS

Han forteller: – Første skritt på vei til sertifiseringen var å utnevne en egen miljøgruppe som så på ulike felt til forbedring: kildesortering, papirbruk, reisevirksomhet, bygging av butikker og gjenvinning av brukte briller.

Å få en slik bruttoliste over forbedringspotensialer var en fin og bevisstgjørende øvelse for oss i ledelsen. Neste steg var så å lande diskusjoner rundt dette: Hva setter størst miljømessige fotavtrykk, hva er det som virkelig monner? Ut fra en prioriteringsliste har vi utformet et miljøløfte med konkrete miljømål. Alle målene er så nedfelt i en egen miljøhåndbok for alle ansatte.

MILJØMÅL

Hvilke endringer har blitt gjort?

– Den største miljøverstingen viste seg å være alle reiser, noe som har resultert i vesentlig mer bruk av digitale møter. Vårt konkrete mål er å redusere antall flyreiser i forbindelse med arbeidet, med 10 prosent. Oppfordringen lyder også å bruke mest mulig kollektiv transport. Andre stimulerende aktiviteter er gå/sykkeluker initiert av servicekontoret. Å bytte ut plastposer med papir er et mål vi nådde allerede i 2019.

GJENVINNINGSAVTALER

– Et annet miljøtiltak er å etablere et bedre system for gjenvinning av briller. Her har vi nå gjort avtale med ARBA, som er en arbeidsinkluderingsbedrift i Bærum, og Norsk Gjenvinning (NG) om sortering og resirkulering etter materialtype. Alle briller som kommer i retur til oss eller som skal kasseres, blir nå enten brukt i vårt samarbeid med organisasjonen Vision for All eller sendt til ARBA/NG for sortering og resirkulering.

BEVISSTGJØRING I ALLE LEDD

Et viktig område er energibruk i selskapets mange butikker. Vi bruker LED-belysning og vil se nøye på oppvarming lokalt for å bruke mindre energi i årene som kommer.

Et annet stort og viktig tema er håndtering av avfall når vi pusser opp eller bygger nye butikker. Tiltaket her er å samarbeide med leverandører om miljøhensyn og regler, samt gjenvinning av materialer og gjenbruk av interiør.

BRED OPPSLUTNING

Hvordan har prosessen blitt tatt imot hos de ansatte?

– Engasjement for miljø og bærekraft ute i butikk er stort! Vi har et eget område på intranett som omhandler bærekraft. Her oppfordres det til å sende inn forslag til forbedringer. Et konkret eksempel på dette, er at vi fikk redusert papirbruk gjennom å innføre digitale kvitteringer. Forslaget kom direkte fra butikk.

VEIEN VIDERE

– Det er stadig rom for å bli bedre, understreker han. – Vi gjør våre ting i butikk, i tillegg skjer det mye på produksjonssiden. Produsentene er opptatte av å bruke mer miljøvennlige materialer. Det forskes på mer økovennlige materialer, og om ti år tror vi alt vil bli produsert annerledes. En av leverandørene vi benytter (Karun) lager solbriller på plastavfall hentet opp fra havet.

Et av miljøtiltakene har vært å inngå avtale med ARBA som er en arbeidsinkluderingsbedrift, om gjenvinning av briller.

NØYE OPPFØLGING

– ISO-sertifiseringen er et styringsverktøy som hjelper oss å sette kurs. Gjennom årlige kontroller av deres revisorer, blir vi sett i kortene og sjekket at vi gjør ting riktig. Ikke minst er det en stadig kontroll på at vi fortsetter å jobbe mot nye bærekraftige mål. Vi var spente på Kiwa sin første revisjon nå i våres, men den gikk veldig bra, forsikrer han.

Hva er den største utfordringen?

– Det som er det vanskeligst å gjøre noe med, er å endre hvordan man pakker og sender varer fra store produsenter i utlandet, svarer Leegaard. – Men det er økt bevissthet overalt, så mer miljøvennlig vareflyt vil tvinge seg frem i årene som kommer. ●

FAKTA: Kiwa er et av verdens ledende TIC-selskap og leverer tjenester innen testing, inspeksjon og sertifisering.

NYHET!

MANGE PRØVER KONTAKTLINSER, MEN KOMMER ALDRI I GANG MED REGELMESSIG BRUK FORDI DE STREVER MED HÅNDTERINGEN. HER ER VERKTØYENE SOM HJELPER MED BÅDE MYKE OG HARDE LINSER, OG REDUSERER «DROPOUT» I DIN PRAKSIS!

EasyTM on off **LENS TOOLS**

Noen av landets ledende optometrister har blant annet uttalt følgende om de nyutviklede linseverktøyene:

«Takket være Easy On Off's linseverktøy er hverdagen blitt lettere for mange av våre linsebrukere. For noen utgjør dette verktøyet forskjellen mellom å se godt med sine spesial linser eller å forbli svaksynte med sine briller! Vår erfaring er at verktøyene letter håndteringen av kontaktlinser på en bedre måte enn de få konkurrerende verktøyene som finnes.»

Klaus A. Sjøhaug OD, Optometrist, Interoptik Sjøhaug og Sande, Trondheim*
Erik Robertstad, Optometrist, Interoptik Holt, Tønsberg*

For mer informasjon se: easyonoff.no

Lens tool

Stand

Stand + lens tool parts

easyonoff.no

Easy On Off AS
Ospeveien 20
3179 Åsgårdstrand
Norway

*Klaus og Erik har ikke noen kommersielle interesser eller betalte oppdrag for Easy on off AS.

RYSTER KUNSTIG INTELLIGENS OPTIKERBRANSJEN?

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Under fagkonferansen stod optikere i kø for å teste ut teknologi for synsundersøkelse basert på kunstig intelligens (AI). Er teknologien en trussel eller en hjelpende hånd til norske optikere?

Nicolas Gullung fra SiView hadde hendene fulle med å kjøre undersøkelser.

FAGUTVALGET
INFORMERER

FAGUTVALGET INFORMERER

Vi har gleden av å presentere et nytt medlem i Fagutvalget; Rasmus Gudmundsen. Han jobber til daglig hos Synsam Lille Grensen og er fagansvarlig i Synsam Group Norge. I tillegg til dette er han i ferd med å fullføre en masteroppgave om glaukom. Vi ønsker ham hjertelig velkommen!

På det siste møtet før sommerferien ble revisjonen av R5 *Databriller*, R6 *Syn og førerkort* og R16 *Henvisninger* ferdig. Her gjenstår det kun litt språkvask før de sendes til styret for godkjenning.

Forslag til ny retningslinje R26 *Undersøkelse av pasienter med tørre øyne* er ferdig utarbeidet og på vei til styret for godkjenning.

Vi har også brukt litt tid på å diskutere fremtidige fagkonferanser, og har kommet med innspill om mulige temaer og foredragsholdere.

«SiView er en AI-løsning basert på kunstig intelligens som sammen med visuell diagnostikk gjør at en synsundersøkelse kan gjennomføres på åtte minutter. Den gir troverdige, presise, komplette pasientdata til helsepersonell, for å støtte diagnostikk og utstedelse av brilleseddel».

Slik markedsfører leverandøren produktet på egen nettside. I Norge er SiView og lignende produkter på full fart inn i optikerbransjen. Utgjør det en trussel for optikeren, hvem skal betjene utstyret og hva tenker utviklerne om optikerens rolle?

Vi møtte utvikler Laure Picherau og Nicolas Gullung, som begge tok turen til Stjørdal for å svare på spørsmål om teknologi, helse og optometri.

SiView er utviklet i Frankrike, et land der optikere ikke har lov til å foreta synsundersøkelse og skrive ut brilleseddel. Det må øyeleger gjøre. Det var der programvaren ble rullet ut først, men det var bare for to år siden, og flere aktører i Norge fulgte raskt etter. Okkult var den første, etterfulgt av Synsam.

Andre aktører utvikler og tester ut egne systemer, men det er SiView som har blitt symbolet på AI i norsk optikerbransje.

AI ER FREMTIDEN

Det er ti år siden Laure, som selv er optiker, startet å jobbe med algoritmer for å utvikle systemet. Før det hadde hun bidratt til å utvikle software for et produkt for subjektiv refraksjon i Frankrike, men det fungerte ikke etter planen. Det var ikke nøyaktig eller raskt nok.

– I 2013 var jeg overbevist om at å automatisere den subjektive refraksjonen er fremtiden. Etter flere år med hardt arbeid, lanserte vi i 2018 prototypen, og de første butikkene fikk den på plass i 2019.

Underveis har systemet blitt forbedret, softwaren endret og det er gjennomført kliniske studier. Nå rulles systemet ut på verdensbasis.

I Frankrike er produktet drevet frem av mangel på øyeleger. Og mens optikere ikke kan ta første synsundersøkelse selv, er loven i endring. Nå kan de fornye og endre en tidligere gjennomført undersøkelse.

UTNYTTE OPTIKERE BEDRE

– I Skandinavia og Norge vet vi at det er mangel på optikere. Vi mener at SiView kan effektivisere måten optikere jobber på, ikke erstatte dem, sier Laure Picherau.

Det har aldri vært meningen å skyve optikeren ut på sidelinjen, sier hun.

– Optikeren er kjernen i systemet, og slik må det være. Jeg ser på det som et redskap for optikeren, slik at man kan bruke tiden på en nyttigere måte, på mer komplekse kasus. Dette er et redskap for å avhjelpe optikerens tidsbruk, sier Laure Picherau.

Den beste måten å bruke systemet på, er at optikeren er tilgjengelige ved slutten av undersøkelsen og kan gå igjennom den. I mer komplekse tilfeller må optikeren selv gå inn og gjennomgå resultatene. ●

Bransjenytt

OPTIKERBEDRIFTENE ER BLANT DE BESTE PÅ KUNDEOPPLEVELSER

Norsk kundebarometer 2023 viser at optikerkjedene er i toppen på best kundeopplevelse blant norske forbrukere.

Optikerbedriftene kommer samlet sett på 2. plass i årets måling fra BI. Barometeret ser på kunders tilfredshet og lojalitet på en skala fra 0 til 100, der 0 er dårligst og 100 er best.

– De ulike aktørene i bransjen jobber aktivt for å sikre den enkelte en best mulig kundereise, sier daglig leder i Optikerbransjen Tina Alvær.

Blant optikerbedriftene er det Interoptik som skårer høyest på undersøkelsen, og havner på 8. plass blant de 159 virksomhetene som har blitt vurdert.

Synsam er den optiske forretningen som klatrer mest på årets måling. Fra i fjor til i år har de steget fra 53. til 24. plass, med en nesten 4 poengs økning i kundetilfredshet. Brilleland og Specsavers ligger stabilt

77,4 og 77,0 poeng, mens kundelojaliteten samlet er over 80 poeng.

Undersøkelsen gjennomføres årlig av Handelshøyskolen BI. Rundt 30 ulike bransjer har vært inkludert i vurderingen, og blant disse har bedrifter som driver med optikk vist seg å være blant de beste.

Som bransje må optikk kun se seg slått av «øvrige aktører» som inkluderer årets vinner av Norsk kundebarometer, Vinmonopolet. Som rendyrket bransje, er det ingen andre som har høyere kundetilfredshet enn optikerbransjen.

– Det at bransjen skårer så høyt, reflekterer den høye tilliten befolkningen har til optikere og optikerbedriftenes gode arbeid, påpeker Alvær.

(Kilde: Optikerbransjen)

SILMO PARIS:

Som en uunnværlig møteplass for den internasjonale næringen og en viktig plattform for refleksjon om den optiske bransjens fremtid, er **SILMO Paris** en av årets faglig milepæler. Messen tilbyr full oversikt over markedet og alt som må klaffe for å kunne forholde seg til det.

Fra å avsløre de siste trendene, fremme det beste, avdekke innovasjoner, know-how og forskning, er alt lagt til rette for å understøtte fagfolk i alle kategorier og aldre som arbeider lidenskapelig for å bedre synet og blikkets estetikk: *The SILMO-generation.*

Bli med oss i Paris, fra 29. september til 2. oktober, for å unnfange, skape og utvikle morgendagens optiske verden, sammen!

Paris Nord Villepinte utstillingsparken, hall 6 og 7

SPECSAVERS KÅRET TIL NORGES TREDJE BESTE ARBEIDSPASS

I år inntar Specsavers plass i kåringen av Norges beste arbeidsplasser og klatrer opp fra fjorårets fjerdeplass. – Man må ha lyst til å yte sitt beste, sier Nina Kleppe ved Specsavers supportkontor.

– Vi har et strategisk fokus på trivsel, og det er utrolig stas å klatre opp til pallplassering i årets Great Place to Work-kåring. Vi jobber hele tiden for å skape en varm, raus og mangfoldig kultur, der hvert enkelt menneske og hver medarbeider er like viktig. Det skal være gøy og lærerikt å gå på jobb i Specsavers, og det tror jeg mange synes det er, sier Nina Kleppe, ny administrerende direktør i Specsavers.

GODE ÅRSRESULTATER

Specsavers kan juble over mer enn årets rangering i Great Place to Work-kåringen. Resultatene for

2022/2023 viser en vekst på over 6 prosent, og optikerkjeden har ambisjoner om å åpne flere nye butikker i løpet av året. Kleppe er svært fornøyd med tredjeplass og med å ta over roret i en spennende tid.

– Det blir utrolig givende å lede en så engasjert gjeng, som virkelig brenner for god øyehelse for alle. Jeg ser frem til å fortsette arbeidet med å bygge kultur og la hver enkelt medarbeider få muligheten til å utvikle seg. Videreutdanning, kurs og ny teknologi er viktige fokusområder for oss. Målet vårt er å kunne nå helt til topps i kåringen, sier Kleppe.

OM GREAT PLACE TO WORK

Organisasjonen Great Place to Work kartlegger kvaliteten på kultur og ledelse i bedrifter. Medarbeiderne som deltar i undersøkelsen, svarer anonymt. GPTW-sertifiseringen tildeles virksomheter som kjennetegnes av høy tilfitt og et generelt positivt arbeidsmiljø, og den er basert på data og informasjon om virksomheten, herunder anonyme spørreundersøkelser blant virksomhetens medarbeidere. ●

(Kilde: Specsavers)

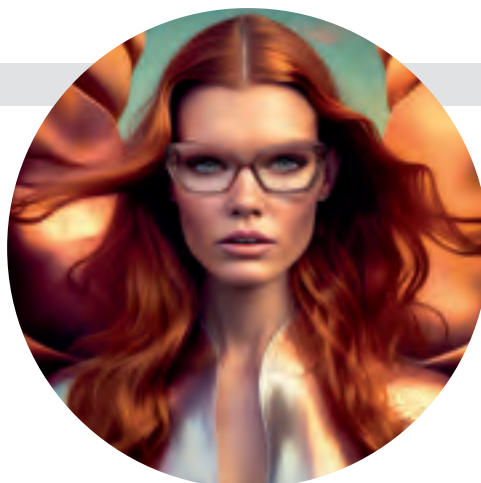
Bransjenytt

HØST/VINTER 23 – SNEEK PEAK

EN REVOLUSJON INNEN UTTRYKKSFULL MOTE, DREVET AV AI

Den nye AI-teknologien tilbyr grenseløs kreativitet hvor drømmer får fritt spillerom. En svimlende tanke som går hånd i hånd med ideen bak Studio Eyewear, som designer uttrykksfulle briller for kvinner. Før høsten 2023 revolusjonerer Studio Eyewear brilleindustrien, ved å tørre å teste den nye teknologien for å produsere AI-genererte kampanjebilder i et vakkert samspill med de ekte brilleinnfatningene.

Det er ekte, men likevel ikke. Det er mote med et snev av surrealisme. Studio Eyewear har tatt kreativiteten til neste nivå ved hjelp av Artificial Intelligence. De har fotografert

innfatningene til den kommende høstkolleksjonen og plassert dem i en drømmeverden på menneskelignende AI-modeller. I denne digitale fantasien står de ekte innfatningene designet av menneskehender i sentrum og får en unik mulighet til å eksistere i to univers samtidig. Her inviteres seeren til Studio Eyewears egen drømmeverden.

SLIPP KREATIVITETEN LØS GJENNOM AI

Når verden snus på hodet, velger Studio Eyewear å omfavne endringene og utfordre hverdagen. Design- og markedsføringsteamet i studioet i Malmö, har med stort engasjement kastet seg ut på ukjent territorium og lykkes i å skape en representasjon av merkevarens verden på en ny og dristig måte. Det innovative trekket er inspirert av varemerkets navn, Studio; et fristed for grenseløs kreativitet hvor underverk kan skapes.

De fascinerende kampanjebildene er en perfekt blanding av banebrytende teknologi, fantasi og virkelighet som gir kunden en ny og spennende opplevelse.

«Når du fordypet deg i vår AI-drevne verden og ser den sømløse harmonien mellom våre uttrykksfulle innfatninger og AI-modellene, forsterker synergien essensen av det Studio Eyewear står for: uttrykksfullhet, dristighet og unikhhet», sier Anna Mälstad, sjefsdesigner.

Studio Eyewear har alltid vært synonymt med uttrykksfulle innfatninger for kvinner som våger å skille seg ut og som har en personlig stil. De store, dristige og fargerike innfatningene er laget av det fineste acetat fra den velkjente italienske leverandøren Mazzucchelli. Materialet i toppklasse sikrer høy kvalitet på hver innfatning. Alle metalldeleer er sølv- eller gullbelagt, og hengslene er «5-barrel hinges».

Den nye kolleksjonen lanseres i august.

OM STUDIO EYEWEAR

Studio Eyewear er et svensk varemerke som ble lansert i 2021. Hver kolleksjon kommer i et begrenset opplag og selges kun hos utvalgte optikere. Innfatningene leveres i en eksklusiv forpakning med illustrasjoner av den svenske illustratøren Stina Wirsén.

Selskapet bak Studio Eyewear er OPO Scandinavia, en svensk brilleprodusent med base i Malmö.

Photography: Max Alm Norell

AI creator & Make up artist: Camilla Jonsson

Uteblitt magasin?

Kontakt Fagpressens
kundesenter
man–fre 08:00–16:00.

Telefon: 21 04 77 46.
E-post: [kundesenter@
fagpressen.no](mailto:kundesenter@fagpressen.no)

**Vi sørger for å ettersende
utgaven som er uteblitt for**

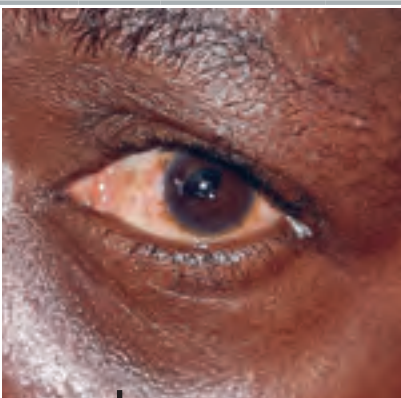
OPTIKEREN

som er medlem i

KRYSSORD

LAGET AV: ROLF BANGSEID

	FEDRE- LANDS- VENNER	GRESK ØY	↙	DÅRLIG PERSON SKIPS- UTTRYKK	↙	KJØKKEN- REDSKAP MANGEL- SYK- DOMMEN	↙	LEVE EN TYPE UNDER- SØKELSE	↙	LYS- KILDE					
		LÆREN OM ØYET MUNNING													
	↳								KJ. TEGN SØLV SPRE		↙				
	UKJENT HIMMEL- LEGEME				SITTE TIL HEST			STØPE, HAMRE							
	NYHETS- ORGAN			←				←			←				
SPE- SIELLE, SKARPE	↓		↙	FUGL- ENE	FROSSET VANN		PREPO- SISJON	DRIKK KAMPEN, SPLIDEN	↙	TYRKISK FOLKE- GRUPPE		AN- MODET HESTE- UTSTYR	↙	«MED FORBE- HOLD AV FEIL»	
HAR OPTIK- EREN														FOLKE- TRYGD- BEGREP	
FOLKE- GRUPPE INDISK STRENGE- INSTRUMENT							NÆR- SYNT- HET		GUD- INNE				TRAKT	↙	↓
↳					INFEK- SJONEN BY I ROMANIA								PREFIKS 1 MILLI- ARDDDEL		FRØ- UTVEKST
VUL- KAN						HOVED- ORGANI- SASJON			FUGL LITEN KULE				SENK- NING DRIV- VED		
AV- TAR						FISKE- RED- SKAP				FUGLER SOLGUD		↳		↳	↑
ROMER- TALL 50		DEKKER OVER KJØTT- RETT									BILKJ. TEGN SPANIA	→		ENGST- ELSE	
↓	↳				→										↑

LØSNING NO 2:

PROTESER SOM SETTES INN
I AVDØDE ETTER AT ØYNE ER
FJERNET

VINNERNE ER:

10 FLAXLODD:

Hanne Forsell,
SOLA

5 FLAXLODD:

Hege Bruun,
SANDEFJORD

Hovedvinner får
også en flott Bli
optiker termokopp

FINNER DU SETNINGEN?

1. PREMIE: 10 FLAXLODD
2. PREMIE: 5 FLAXLODD

TO VINNERE TREKKES BLANT
DE SOM SENDER INN RIKTIG
LØSNING. NAVN PÅ VINNERE
OFFENTLIGGJØRES I NESTE
UTGAVE AV OPTIKEREN.

LØSNINGEN SENDES TIL:
dag@optikerforbund.no eller
redaksjonen@optikerforbund.no
innen 29. juli.

KURSTILBUD FRA USN: HENVISNINGER I OPTOMETRISK PRAKSIS

Denne fleksible videreutdanningen gir deg et godt teoretisk og praktisk grunnlag for en bedre henvisningspraksis.

Kurset gjør deg tryggere på å skrive gode henvisninger, i tillegg til at du kan bygge faglige nettverk (Foto: Dag Øyvind Olsen)

Emnet er bygget opp i tråd med NorD-Sams læringsmodell for videreutdanning. Denne modellen har til formål å fremme bruk av læringsutbyttet etter avsluttet kurs og ruste for livslang læring på egen hånd.

MÅLGRUPPE

Dette er et tilbud til deg som allerede jobber i optometrisk praksis, og det er lagt opp til at både du, kollegaene dine og arbeidsgiver skal ha nytte av det. Denne utdanningen er rettet mot optikere/optometriste med autorisasjon fra Norge, Sverige eller Danmark.

HVORFOR TA VIDERE- UTDANNINGEN «HENVISNINGER I OPTOMETRISK PRAKSIS»?

Henvisningskompetanse er viktig i helsevesenet, men har dessverre manglet et strukturert undervisnings-

opplegg i vårt fag – inntil nå. Kurset er viktig for å forbedre praksis og ivareta pasienten bedre og samhandle bedre med spesialisthelsetjenesten. Kurset tar for seg hvordan du kan skrive gode henvisninger, og hvilke plikter og rettigheter man har i forhold til lovverket.

Vi anbefaler videreutdanningen til alle optikere, uansett om man har jobbet 1 år eller 30 år.

– Det viktigste jeg tar med meg fra kurset er at jeg har endret tankegang når det gjelder min egen henvisningspraksis. Det er lett å lage seg vaner når man skriver henvisninger, og jeg tror mange har godt av å reflektere over hvorfor man gjør som man gjør i en hektisk hverdag som optiker. Ved å ta videreutdanningen ved siden av jobb

får man tatt i bruk ny kunnskap umiddelbart. Det har gjort meg motivert til å foreta endringer i egen praksis med det samme, sier Hilde Elin Bognøy.

UNDERVISNING

Dette er et fleksibelt deltidsstudium. Læringsaktivitetene består av:

- Fysiske forelesninger og workshops på Campus Kongsberg og er lagt til en 2 dagers kurssamling i begynnelsen av kursperioden.
- Digitale forelesninger og workshops og digitale læringsressurser i ulike format (tekst, bilde, video, etc.)

EMNEPLAN

En emneplan beskriver det faglige innholdet i emnet og hvilket læringsutbytte du skal ha av å ta nettopp dette emnet. Her finner du også pensum-liste og annen informasjon om gjennomføringen.

OPPTAKSKRAV

Bestått bachelorutdanning i optometri eller tilsvarende (inkl. tidligere utdanning i Norden), offentlig godkjenning/ autorisasjon som optiker/optometrist i Norden og minimum 20 % stilling i relevant klinisk praksis gjennom studiet. Har du utdanning fra utenfor Norden, må du dokumentere norsk og engelsk kunnskaper. 📍

Søknadsfrist er 1. august

Les mer her: <https://www.usn.no/studier/henvisninger-i-optometrisk-praksis/>

(Kilde: USN)

Sammen for bedre øyehelse

Faget vårt endrer seg raskere enn noen gang.
Bli med oss på å styre utviklingen!

Uansett hva dine ambisjoner er, skal vi hjelpe deg videre. Specsavers er verdens største privateide optikerkjede med over 85 butikker i Norge. Vi gir deg mulighetene du trenger for utvikling, både for deg som ønsker å jobbe som optiker og deg som ønsker å bli partner.

Jobb for oss i Svolvær, Stokmarknes, Alta, Narvik, Tromsø, Bodø, Førde, Molde, Kristiansund, Mo i Rana, Sogndal, Orkanger, Stjørdal, Ulset, Knarvik, Sørlandssenteret, Tønsberg, Linderud.

Ta kontakt med Jennifer Eriksson på jennifer.eriksson@specsavers.com for mer informasjon. Ulset, Knarvik, Molde, Kristiansund.

Er du optiker med ambisjoner om å eie din egen butikk?

Nå er det muligheter for partnerskap flere steder i landet.

Ta kontakt med Petter Holt på petter.holt@specsavers.com for mer informasjon.

 join.specsavers.com/no

Specsavers

Er du vår
nye optiker?

Vi søker etter
optikere som har
fokus på god øyehelse,
de beste løsningene og
ønsket om å dele av sin
kliniske ekspertise

Ledige stillinger: Fauske, Egersund, Oppdal,
Mo i Rana, Kolbotn, Ålesund Moa, Ålesund Sentrum,
Bardufoss og Gjøvik CC

SYNSAM

Hei, jeg er usikker på om pasienten min bør henvises, eller om jeg må følge han opp selv. Kan du hjelpe meg?

Mentor

Selvfølgelig! 👍 Jeg sjekker journalen og ringer deg opp.

Supert! Takk! 😊

I Brilleland får du en personlig mentor 24/7

Når du begynner i Brilleland, får du som nyutdannet optiker din personlige mentor. Vi har som mål å ta godt vare på våre nye kolleger. God faglig utvikling, karrieremuligheter og et godt og inkluderende arbeidsmiljø er blant våre viktigste prioriteter!

En god start med støtte fra dyktige mennesker rundt deg, skaper trygghet i jobben din.

*Brilleland har ledige stillinger.
Se hvilke muligheter du har hos oss!*

Ta kontakt med vår HR rådgiver:
Karianne Huseby Nossen
Mail: khn@synoptik.no
Telefon: 90 68 78 79

Scan med
mobilkamera for
å se mer om
mulighetene i
Brilleland

Har du en Interoptiker i deg?

Brenner du for faget og deler vår visjon om å **bli kundens personlige optiker?**

Som Interoptiker kan du tilpasse synsundersøkelsen personlig til hver enkelt pasient. Det settes av god tid til hver synsundersøkelse så du får brukt din verdifulle kompetanse til å gjøre det du kan best – en synsundersøkelse er tross alt ikke gjort unna på et blunk.

Interoptik har som mål å ha det beste utstyret. Derfor kan du tilby dine pasienter spesialtilpasset synsundersøkelse med den nyeste teknologien på markedet. Med tilgang til både optomap og OCT har du de beste forutsetningene for å avdekke tegn på øyesykdom på et enda tidligere stadium.

Sjekk hvem
Interoptik er!

Interessert?

interoptik

DET FINNES OPTIKERE. OG DET FINNES INTEROPTIKERE.

Interoptik best av fire optikerkjeder i Norsk Kundebarmeter 2023.
Et forskningsprosjekt ved Handelshøyskolen BI. www.kundebarmeter.com

Krogh Optikk søker optikere

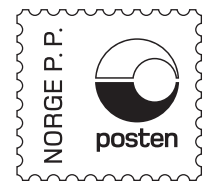

Vil du jobbe hos oss?

Søk her:

Krogh Optikk
se forskjellen

Returadresse:
Norges Optikerforbund
Øvre Slottsgate 18/20
0157 OSLO

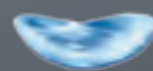
GO BEYOND WITH THE MOST COMPLETE*

Oppdag den komplette linsen som har alt. Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY er den eneste kontaktlinse som kombinerer høy Dk/t, lav modulus, UV-blokkering og HD-optikk med banebrytende fuktighets- og komfortteknologier for å fremme et sunt miljø på øyeoverflaten.*

Avansert MoistureSeal®-teknologi holder best på fuktigheten etter 16 timer sammenlignet med ledende endagslinser i silikonhydrogel.^{2**}

ComfortFeel-teknologi frigjør ingredienser som gir komfort og fremmer god øyehelse, og som er utformet for å beskytte, styrke og stabilisere tårefilmen.³ Ta dine kunder og praksisen din skritt et videre med Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY.

Live the ULTRA Life.

BAUSCH + LOMB

* Kontaktlinse Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY er de eneste av sitt slag som tilbyr et komplett fukt- og komfortsystem med Advanced MoistureSeal® og ComfortFeel-teknikk, samt høy Dk/t, lav modulus, UV-beskyttelse og HD-optikk. Kontaktlinse Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY fremmer øyehelse gjennom det komplette systemet som støtter en helsefremmende miljø på øyets overflate, beholder helsefremmende stoffer i 16 timer og gir en høy oksygentilførsel (Dk/t=134).^{1,2,3,4}

** vs. Dailies Total1® og Acuvue® Oasys 1-Day

Referanser: 1. REF-KAL-0035-Crystal Competitive Grid packaging solutions with sources. 2. Schafer, J. Steffen, R. Reindel, W. A clinical assessment of dehydration resistance for a novel silicone hydrogel lens and six silicone hydrogel daily disposable lenses. Poster presented at AAO, October 2020. 3. Rah M. Ocular surface homeostasis and contact lens design. February 2021. 4. Data on file. Product Performance Evaluation of a Novel Silicone Hydrogel Contact Lens: kalifilcon A Daily Disposable Contact Lenses - Summary of kalifilcon A Patient Comfort and Vision Outcomes for Patients Who Wore Lenses for 16 or More Hours Per Day. Bausch + Lomb Incorporated, Rochester, NY, 2021. UV-absorberende kontaktlinser kan IKKE erstatte UV-absorberende solbriller siden de IKKE dekker hele øyet og området rundt. Du bør fortsette å bruke UV-absorberende solbriller som anviset. ©2021 Bausch + Lomb Incorporated UOD/NO/2112/0179.